

P

pabícat' sa	toulat se
pablýňat' sa	toulat se
pablžňat' sa	potloukat se, potulovat se
pabržňat' sa, ba-	matlat se, přehrabovat se v řídké špíně
pabúcat' sa	lelkovat, potulovat se, potloukat se (potmě)
pabúňat' sa	vzpouzet se
pác	lák k nakládání masa před uzením
pac!	plesk! (<i>Paci, paci, pacičky! Daj psovi pac!</i>)
pácat'	kouřit dýmku, bafat (silně)
packa	rána rákoskou do dlaně
packat', -kovat'	klopýtat
packýňat'	klopýtat, packat
pácnút'	uhodit, praštit, dát facku ("vyťat' facku")
pácovat'	nakládat maso do láku před uzením
pácovat' sa +	natírat se, vonět se
paček	malý člověk
pačesí, -sy	vlákna získaná při úpravě lnu
pačesné	viz "kúdel pačesná"
pačesné plátno	plátno hrubší, z lepší koudelky
pačesný	koudelný, zhotovený z "pačesú"
pačísat', -kovat'	vochlávat, pročesávat a urovnávat vlákna lnu na "ochli" před jeho spřádáním (též "ochlávat")
pačíska, -ko	druh lepšího konopí, lepší koudel
pačískovat'	vochlávat, počasávat len nebo konopí
pačískové plátno	plátno z hrubší lněné příze
pačískový	vochlavaný
páčít'	vzpomenout si; 2. pamatovat si (<i>Nemožu páčiť, jak to tedová bylo.</i>)
páčít' sa	klonit se k pádu (<i>Vúz sa páčí.</i>); 2. ustupovat od dohody, smlouvy, brát slovo zpět (<i>Páčí sa, nechce na to pristúpiť.</i>)
páčít' sa (ze s.)	líbit se
pačkanica	polévka z podmásli
pačmáky	prsty neohebné, neohrabané
pad'	padlí
padálky	ovoce opadané ještě nezralé
padat'	patřit (<i>Padá takéj do téj rodiny.</i>); 2. dopadnout (<i>Všecko padlo na horší.</i>)
padění	smítko (<i>Ani do oka padění.</i>)
padnúť na polohu	otěhotnět
padol	údolí, dolina (která nemá východ)
pádol	dolík přirozený, svah prudký, jáma, strž
pádolat'	pádit přes dolíky, horempádem
pádolat' sa	jít, chodit klopýtavě po nerovné cestě
pádolina	údolí hluboké; 2. prohlubeň v hoblovaném dřevu

pádolový	neschůdný, prudce svažité
padúch	padlý člověk, jinověrec, neznaboh
padúvka	hruška (druh stromu)
padzgyňat' (sa)	jít přes překážky, belhat se, klopýtat
pagáč	placka z "přesného" (nekvašeného) těsta
pagáč kvakový	"pagáč" s přídavkem strouh. tuřínu
pagáč pohančený	"pagáč" s přídavkem pohankové mouky
pagáč šrotový	"pagáč" z hrubé šrotované mouky
pagáč, -ek	viz "pagáč"
pagáček	placka z nekvaš. těsta pečená na plotně
pagáža	ničema, zlý člověk; 2. pakáž, sebranka (<i>Vy pagážo rozežhraná!</i>)
pagnet (B)	bajonet
pahnost	nehet (<i>Zašlo mu za pahnosty.</i>)
pahýl (B)	kůl
páchat'	dovádět, žertovat
pacholčit'	sloužit na statku
pacholek	čeledín u koní (<i>Pacholci odchodíja ze služby o Ščepáně.</i>); 2. přípravek bednářský při sestavě "dužek"; 3. součást pružinového soustruhu na dřevo
pacholský	hodný, jadrný
pachořit' sa, ba-	zlobit se, durdit se
pacht	nájem (též "árenda")
pachula	přehyb zástěry, fěrtochu; 2. klín (v sedě)
pajcovat' sa	natírat se, vonět se
pajdat'	kulhat
pajed'	palčivost
pajeděný	rozhněvaný
pajedit'	zlobit se, hněvat se
pajet'	šťovík
pajchovňa	kadlub na dřevěných nožkách užívaný k primitivnímu vyvařování prádla (voda byla ohřívána vkládáním rozpálených kamenů)
pajchovňa (B)	necky na vyváření prádla, vantroky
pajšl	viz "máčka drobová"
pajta (z rm.)	přístřešek pro ovce v horách za deště; 2. koliba malá; 3. přístřešek pro vozy, kůlna
pajtáš	panák nastrojený, fintil
pajtášit' sa	nastrojít se, vyfintit se
pajz	úprk (<i>Utěkali v jednom pajzi.</i>)
pajza	špeluňka
pajzák	starý nůž, kterým se odřezávají žabí stehýnka
pajznút'	odcizit, ukrást
pajzovat'	utíkat, pádit, běžet bez oddechu
pakatel	maličkost
pakla, -lík	balíček (fajfkového tabáku)
pakostit'	kazit
pakoška	knoflík trojhranný placatý
pakovat' (sa)	balit se; 2. odcházet, připravovat se k odchodu

paladrán	kopec příkrý
paladzgovat' sa	potloukat se, toulat se, zahálet
palagrám	posměta, nedbalec, pobuda, lump, rošťák
palach	rákos, ratan (<i>lýko rotangové palmy do výpletu židlí fy Thonet</i>)
paláňat'	povykovat, vykřikovat, hulákat (též palážgat')
palandrovat' +	pobíhat, mluvit pomateně
palastit'	šramotit, rámusit
palaška	rákoska
palata	palanda, dřevěná "pohrádka" ve chlévě přivěšená ke stropu v níž spávala služebná mládež
palavý	vřelý, horký
palážgat'	láteřit, křičet, povykovat, hlučet
palážgřit'	hulákat
palážňat', -lýz-	křičet, vykřikovat, hulákat; 2. pozpěvovat (hlučně a falešně)
palazór	slunečník, deštník (též "parazól")
palec	palec vídeňský (12 čárek) = 2,63 cm; 2. palec český = 2,46 cm
pálené, -ná	pálenka, ovocný destilát
pálení	žáha
pálenica	zem vypálená, neporostlá; 2. viz též "palérňa"
páleník	uhlíř nebo "saľajkář"
pálenisko	vypálený les, spáleniště
pálenka	pálenka (málo užívané, obvykle "gořalka")
palérňa	palírna kořalek z ovoce
palestra	pálka (též "čabák")
palibrada	zelí hlávkové vařené, hojně opepřené
palica	hůl, tyč; 2. tlouk, nástroj z bukového dřeva ("hrč" s topůrkem) jímž se tlouklo na klíny
palička	hůl, hůlka; 2. násadka na pero; 3. stvol
palička hoľá	palička k cimbálu bez potahu
palička obutá	palička k cimbálu potažená vlnou nebo kůží
palihuba	pohanková polévka zasmažená (též "chudačka")
palírňa	palírna kořalky
pálit' světlo	svítit
pálka	hlavička (špendlíku, hřebíku, sirky, lnu ap.); 2. knoflík u blůzky; 3. hlavička pyje
paloň (Vi)	hlupák
paľoňa (F)	mamlas
paloš, -laš	šavle
paľuba	podlážka na níž se prosívá pohanka
paľuda	tulák
paľudovat' sa	toulat se
palúch	horská paseka, pastvina; 2. pouzdro kožené na poraněný prst
páľuvat'	páľivat
paľúztat' sa	viz "paľúzňat' sa"
paľúzňat' (sa)	toulat se (bez cíle), vandrovat (po okolí)
paľýzňat'	hulákat
pamat'	paměť

pamatať	pamatoval
památečný	památný
pamatovať sa	dávat si pozor, uklidňovat se (<i>Pamatuj sa!</i>)
pámbíčkova ovečka	slunéčko sedmitečné, beruška
Pámbú opatři!	Bůh opatruj!
Pambuchraň!	Bůh opatruj!
pamela	neštěstí
pamětat' sa	pamatoval si
pampeluša (Vi)	pampeliška
pampúchy	těsto ze syrových brambor opečené
pamučka	sukně bavlněná široká modrotisková
pamuk	bavlna; 2. niti bavlněné růz. barev k vyšívání
pamukový	bavlněný
panáček	kněz, katecheta (řím. kat. církve)
pancíř	věchet z kovových řetízků, kterým se drhl kotel
pančava	hosпода zájezdní
pančucha, -čo-	punčocha (<i>Má vole jak pančuchu.</i>)
pančuchář, -čo-	punčochář
pančuchy ubírané	punčochy pletené, valchované, faldované, 1 1/4 loktu dlouhé ("na modro barvené" k ženskému lidovému kroji), (též "uběračky, natahačky")
pane!	citosl. vyjadřující podiv
panchart	člověk, dítě (bez dobrých vlastností), lump
panchartka	ovce různě křížená (nešlechtěné rasy)
pani	paní
páni	vrchnost
paník, -ček	viz "janek"
pánisko (Vi)	pán, šlechtic (úmyslně ubližující poddaným)
pániť sa	dělat pána (<i>Šak ty dopániš!</i>)
pánky	vzpřímeně, na zadních nohách
panoha	hlavní haluz stromová; 2. strom s více vršky; 3. berla
panovat'	být zvykem, trvat
pánská klučka	klika u dveří úřadu
panské	pole patřící panství; 2. robota
panščit' sa	hrát si na pána
pant	stězej (u dveří, okna ap.)
pantáč	bídný krejčí nebo švec; 2. mluvka, tlachal; 3. kdo se potácí; 4. kdo se mýlí ("pance")
pantat'	plést, šít; 2. mýlit se; 3. mluvit hlouposti
pantat' (sa)	plést (se), motat (se); potácet se
pantáta	pantáta (tak byli oslořováni poze zámožní židé, kteří nechodili skupovat po chalupách "sthare medvede" a "sthare syny" (měď a cín)
pantla (M)	viz "pentla"
pantoček (F)	pantok malý
pantok	dřevařská sekera s dlouhým topůrkem užívaná při těžbě dříví, štípání a hrubém tvarování dřeva

pantok zapořítý	pantok silný, klín (ke štípání silných polen)
pantůček	sekera s úzkým ostřím a kratším topůrkem užívaná na hrubší tvarování dutin
panule mn.	hrušky druh
pánva	pánev
pánvica	pánev; 2. součást ručního "mlýnce" (ložisko vřetena)
pap	škrobová směs
papagáj	papoušek
papěna	pokrm kojenců (z másla, mouky, cukru)
pápení	poletující zbytky hořící slámy při požáru
pápěří	peříčko, jemné peří
pápež	papež
papícat'	jíst, papat (v dět. mluvě)
papírek	zlatka papírová
papírna	papírna, výrobní dehtové lepenky
papírňák	ořech vlašský s tenkou slupkou
paplanica	smíchané jídlo; 2. "kyselica"
paplanina	míchanina (nevzhledná)
paplat'	patlat něco (z těsta, bláta); 2. mluvit nesrozumitelně (<i>Ty paplo!</i>)
paplavý	mazlavý (kaše)
paplena	kaše moučná (pohrdlivě)
paplúch, -cha	nešika
paprad', -dí	kapradí (též "papradina, paprádka")
paprádka	kapradina
paprat' sa	přehrabovat se, přehrnovat, babrat se
paprátko	osladič - oddenek (<i>Polypodium vulgare</i>)
paprč, -ča	ptačí tlapka s plov. blánou; 2. noha, ruka, pazoura (<i>pejor.</i>) (<i>Zatřepát paprčama - umřel.</i>)
paprčit' sa	vzpěčovat se, zlobit se, durdit se, rozčilovat se, vzpírat se (hrubě)
paprikáš	brambory na paprice
paproš (B)	tabák
paprsek, -stek	paprsek (část ruč. stavu, který přirážel útek)
papřica	destička, již je nesen "běhún v žrnoch"
papú	jídlo (v dět. řeči)
papuča	valašská obuv z bílé nebo "buré huně" lemovaná ozdobnými okrajky, zapíná se na boku na "haklíky" (<i>dily: "kopýtce, čépka, ohřebélko, zápatí, hazuška, haklíky, podešva"</i>); 2. balíček zápalek; 3. nekňuba, hlupák
papučár	výrobce papučí
papuče	papuče, soukenná obuv (druhy: "knoflíkové, haklíkové, ringlové, štybétky, komótky, černé s bílými podešvicí")
papuče robské	obuv ženská ze sukna, později i šněrovací
papula	huba vypasená, obličej (české "dršťka")
papulovat'	nadávat, hubovat
pár	několik
pár	pár, dvojice
para	pára, výpary; 2. síla (<i>Ten má ale paru!</i>)

pára	pár (dva)
paradajka	rajské jablko
parádnica	žena, která se ráda strojí
parádný	pěkný, nádherný
paramít, -ka (M)	ostrev, kůl s dlouhými výčnělky na sušení sena, jetele (viz též "ostrévka")
paraplé	deštník
paratit'	řádit, dělat škodu, poskakovat, dovádět, provádět z bujnosti různé kousky
parazól	deštník
pardus	výprask na pamětnou (u hraničních kamenů); 2. rys
parhún	neúrodné místo, krajina
parchot (Vs)	přezdívková židům
parízky (B)	polobotky
parkán	ohrada z prken
parkánek	viz "krchánek"
párník, -nica	druhý do páru (tanečník, tanečnice)
párný	sudý
parobek	nedospělý mládenec
parochňa	paruka
parochnit', -uch-	tvořit
parojek	roj z roje téhož roku
párovica	viz "opálka strakatá"
párovňák	druhý tanečník v páru (též "párník")
parsún	podoba, vzhled
parta	čelenka (součást kroje družiček)
partyka	hůl
páru	pár, několik
paruchnit'	kutit, zabývat se různou drobnou prací, šoukat se
párukrát'	nekolikrát
parysky (F)	mužská i ženská pérka (druh obuvi)
pařák	kotel na vaření brambor
pařatiska	pařáty
pařění	tepelná úprava dřeva v peci nebo ve vřelé vodě
pařenica	pařená tráva, plevy, ohrabky dobytka
pařenka	řezanka smíchaná s "ohrabky", spařená vodou
pařit'	rozehřívát surovinu na "osnovy, lyka a oblúky" při výrobě opálek
pas	průsmyk, horské sedlo; 2. povolení k prodeji dobytka na trhu
pasácká strava	jedlé plody a části rostlin na pastvištích (jako např. "bukvice, černé maliny, čučorky, hafery, maliny, hložinky, jahody, jehlice, kozí brady, kozí máslo, léskové ořechy, paprátky, patáčky, pcháčí, ščovík, šipinky, zajačí zelé") v různém místním pojmenování
pasár, -ry	odvážný kousek, skopičina, neplecha
pasečan	pasekář
pasečisko	horská pastvina se stromy
paseka	paseka, lesní samota; 2. pole patřící k horské chalupě

pasekář	obyvatel samoty
Pasekáři	Valaši z horských oblastí hukvald. a těšín. panství
paseky	skupiny chalup na kopci, lesní samoty
pasíčky (M)	pastviny
pasínčák	strom rostlý mimo les
pasínek	paseka, pastvisko
pasírovat'	přidávat, cpát, protlačovat; 2. nadržovat
paskuda	rošťárna, lumpárna, nepřístojnost, škoda; 2. rošťák, darebák, nezvedenec
paskudit'	vyvádět, zlobit, tropit neplechu, dělat rošťárny; 2. pomlouvát, tupit
paskudník	ten, kdo dělá škodu
pasmínka	nít svazující "pasma" lnu
pasmo	24 ovinů příze kolem motovidla (20 "pasem" tvořilo "łoket", což bylo asi 1000 m příze)
pasnica	dětské šaty
pasný	dobře se pasoucí
pasovat' (z n.)	slušet, padnout; 2. souhlasit (počtem); 3. hodit se, být vhod
pasovat' sa	zápolit, zápasit; 2. "natáhat' sa" (se dřevem)
pást' (po kom)	hledat někoho, číhat na někoho
pást' koně	ležet na bříše
pást si hubu (Z)	vadit se (s někým)
pastorek	chovanec
pastorkyňa	pasačka
pastrk, fa- (Z)	špatné pole na kopci; 2. pasteh, stehovací šev
pastucha	pasák, valach
pastýrňa	pastouška
pastýř	pastevec
paša	pastva
paščeka	ústa, huba, tlama; 2. tvář (<i>pejor.</i>)
paščekovat'	hubovat, vadit se, láteřit, lát, nadávat
pašer	pašerák
pašklín	klín na upevnění kosy ke "kosisku"
paškřivec (M)	lišák, šelma (člověk)
paškuda	zlomyslnost, nezbednost
paškudit'	provádět něco nekalého, škodit, pást na cizím
paškudnica	ovce zabíhající na cizí pastvu
paškvíl	urážlivý výsměch; 2. nepodařená napodobenina
pašma	pouzdro
patáček	tabletky
patáčky	slez okrouhlostý (též "patáci, soplavé patáčky, páteřící, pagáčky, pecénky, (pámбіčků) chlebiček, chleba, buchety, koľuška, tvarůžky, syrečky")
paták	pětikrejcarový peníz, mince měděná
paták	hrnec hliněný na 5 žejdlíků
paťavý	šmatlavý, kulhavý
patažírovat'	kuchat, vyvrhovat (zvěř)
patěna	laň (v myslivecké řeči)

patent	dekret
patentářka	klevetnice
patenty	pomluvy, klevety
patěpa	žvást, plk
páter	kněz
paterka	hedvábná pentle k "frydce"; 2. sbírka kázání (patero knih)
páterka (B)	růženec
páteří	slez okrouhlostý
páteře mn.	ozdobný pás s "kotůlkama" na koňském postroji
patírka	lavice na vytírání lnu s dvouzubým víkem; 2. žena hubatá
patírka německá	patírka s dvouzubým víkem bez nožek
patírka valašská	patírka na samorostlých nohách
patiska	sukně batistová
patka	část kosy, již se tato upevňuje ke "kosisku"
patla	babral
patlat' sa (v čem)	babrat se (v něčem)
patlucha	tulák
patra	část podstřeší ve stodole nad mlatem
patrafíra (B)	předák, vedoucí prac. čty
patrniť sa	stávat se zřejmým, známým
patróla	vojenská hlídka
patrón (z n.)	náboj, patrona; 2. patron
patróntaš	schránka na náboje
patrybat'	jíst hltavě
patřit'	být povinen
patřit' sa	slušet se, být správně
patyk	větev hrubá, poleno
paučina	pavučina
paúk	pavouk
paúz	bidlo, kterým se přitahuje seno nebo obilí na žebříňáku
paúzňák	viz "pauzovník"
pauzovník	provaz, řetěz na utahování "pauzu"
páví kura	pávice
pavlač m	balkon dřevěného domu, kůr
pavláčka	viz "podsínek"
pavrchlí	kopeček, výšina
pavuzá	viz "paúz"
pazderňa	místnost na lámání pazdeří ze stonků lnu
pazdeří	dřevnaté úlomky stonků lnu
pazdířky	trdlíce na len
pažerkovat'	s chutí pojídat
pazgřál	viz "pazgřivec"
pazgřivec	člověk bezcharakterní, svéhlavý, vzdorovitý, lump, podvodník, nezvedenec (též "pazgřoň, pazgřál, pazgřáň")
pazgřoň	viz "pazgřivec"
pažitka	pažitka, česnek pažitka
paznecht	nehet (celý); 2. darebák, lump

pazucha	paže
pazúr	nehet (jen špička), dráp; 2. prst (<i>pejor.</i>); 3. sketa
pazúrek	lecha, hájová bylina
pazúry mn.	drápy, nehty; 2. ruce (<i>pejor.</i>)
pčkat', pči-	kýchat
pčknút' (si)	kýchnout (si)
pec	pec sloužící k pečení chleba i vaření na otevř. ohni (<i>ve st. chalupách celá stavěná ze "slinovačky", později byly základy z kamene a komín z vepřovic; části pece: "pec, pécka, ohnisko, zápéčko"</i>); 2. kachlová kamna
pecák	koláč pečený v peci potřený švestk. povidly
pecák	??? ("pecák v peci")
pécek	pec malá, kamínka
pecen	bochník
pecének	hrouda ovčího sýra
pécka	výklenek nad "kútlem" (k uložení "solnice a sirek"); 2. malá pec (obv. v "sušírni")
peckovitý	sukovitý, prorostlý suky ("peckovitá kлада")
pecník	pecen
pecnové sádlo	sádlo z vnitřností
pecnové zelé	listy zelní horní velké
pecnovší chleba	chléb pečený v domácí peci
pecovina	materiál z rozbořené pece
pecúch	otvor pod pecí; 2. pecivál
peculatý	červenočerný
pečák	viz "pečeňák"
pečeňák	brambor upečený
pečeňáky	brambory škrabané a při vaření v peci opečené shora
pečeňáky v koži	brambory pečené ve slupce
pečénka	pečeně (<i>Žhrál by samé pečénky.</i>)
pečénky	zabijačkové pochoutky
pečetit'	tvrdit, prohlašovat, potvrzovat
pečka	křížala; 2. malé, tlusté děvče
pečky	ovoce pečené
pedýntr	sluha
pedýntrovat'	posluhovat
pěha	piha
pěhavý	pihovatý
pěch (R)	pěší chůze
pěchem (R)	pěšky ("it' pěchem")
pekaňa	litinový nebo kameninový pekáč
pekaňka	pekáček
pekárka	pec
pekárňa	pekárna
peklit'	zlobit, otravovat; 2. spílat, nadávat; 3. dovolávat se pekla (pro koho)
peklit' sa	zlobit se, vést hádky a spory (s kým)

peklo	hádká, zloba
peklo, -kélko	otvor do pece; 2. prohlubeň před pecí
peklonoš	člověk způsobující mezi lidmi rozepře
pěknůčký	hezoučký
pěkný	hezký, pěkný; 2. ale i ten, kdo dělá něco nepěkného, nedovoleného (<i>Ty si ně pěkný!</i>)
pelášit'	utíkat
pelcoch	veverčí vývleč, sklad
pelech, -och	místo pro přespání, pelech, doupě
pelešit' sa	válet se v pelechu, peřinách; 2. být nevěrný, mít pletky
pelešstvo	smilstvo
peň	pařez (<i>části: "kúra, běl, červeň, stržeň"</i>)
peněžatý	zámožný (<i>Dostane robku peněžatú.</i>)
peněžitý (M)	výnosný, dobře placený ("peněžitá práca")
peníze	cena (<i>Za ty peníze je to drahé.</i>)
penížky	plod slézu přehlíženého
peňka	místo mezi podstavcem lavice a zdí; 2. noha lavice (pův. skutečně peň)
peňky	snopky v dolní části "koľku" postavené do kříže přes "králíka"
pentla	stuha, mašle (do vlasů, k obojku "košule")
pépat'	kouřit, bafat (z dýmky)
Pepék, -čisko	Pepík (<i>zhrub.</i>)
peprnác	viz "mléč" (ryzec peprný)
peprný	palčivý, štiplavý (ovčí sýr uleželý)
peprný syr	viz "brynza"
pěra	taštička s povidly
pere do sebe	jí nezpůsobně
pere ním	má padoucnici
perečina	kapradina
pergament	pergamen
perko (B)	kytička za kloboukem
perlica	spodní kámen na "šupiňáku"
perlíček	nebozez malého průměru
perlík	kladivo kovářské velké; 2. tenký nebozízek
permutr	perlet'
pérňa (Vi)	část stodoly
pernactvo	pernaná zvěř, drůbež
pernica	mísa hluboká; 2. mísa k míchání indiga; 3. nádoba na močení kůží u ševců; 4. díra ve zdi; 5. květináč
péro	řezný profil na koncích "strůžku"; 2. ocas zaječí (v mysliv. řeči)
perpentykl	viz "perpét"
perpét, -ek	kyvadlo, nepokoj (hodin)
perpetín	terpentýn
peršavý	pihovitý, skvrnitý
perše	pihy (velké)
peršena (B)	kráva červenobílá
perútka	peroutka na pomašťování; 2. větvička rozmarýnu, petržele ap.

pěry	knedlíky kynuté (též "balóny")
pěry (B)	taštičky plněné povidly, omaštěné a posypané mákem
peřák	přepažená půda
peřák	hřebík na zatloukání prken na "pěření"
peřej (M)	veřej (na vratech)
pěření	přepažování prkny (na půdě)
pěří	pero železné na kolovratu
pěřit' sa	obrústat peřím, ale i pelichat
peřoň (Vs)	člověk vypínavý, pyšný; 2. ten, kdo má opeřený klobouk
peřonit' sa (Vs)	vypínat se
pes	pes (<i>Dyž pes v noci vyje, vyblákne nede oheň.</i>); 2. brzda u vozu (též "sviňa")
pěsnička	píseň, písnička
pěsničkář	písničkář
pěsnútka	šátek, ve kterém se chovalo dítě
pěšť	prastará, domácími výrobci dřevěného nářadí užívaná míra v délce šířky pěsti (asi 10 cm)
pěstovat'	chovat, nosit na rukách (kojence)
pěstúna, -túnka	pěstounka, chůva
pestvo	darebáctví, lumpárna, neplecha, klukovina, taškařina, ničemnost
pěšačky, -šáry	sáně ruční malé
pěšo	pěšky
Pešt	hlavní město Uher
Pešť	Budapešť
pešunk	násep
pěták	nůž za 5 krejcarů
pět'ák	bankovka pětizlatková
pětigroška	šestikrejcarový peníz (též "šestka")
pětichuťa	mlsoun, vybíravý člověk
pětinka	desetihaléř, "pětník"
pětítka	bečka pětivěderní (tak i "šesterka, sedmerka, osmerka, desítka")
pětník	viz "pětinka"
petrolejína ž (M)	petrolej
petrolín	petrolej
petrolínka	petrolejová lampa
petrólka	petrolej
petrova húl	divizna
Petruša, -ška	Petronila
petruželé	petržel zahradní
pevno	pevně, účinně
pevný	pevný, silný, svalnatý ("pevný chláp")
pevný	metr kubický narovnaného dřeva bez mezer
pcháč, -ál	bodlák, pcháč rolní; 2. kdo rád popichuje a popouzí
pcháčí	pupava bílá, její dužnaté lůžko (též "picháč, pcháč, maso, vrání maso, vrana, chlebiček, zajačí chleba, kozí chleba, boží chleba, řepka, řekvička, řekva, malé kváčky, ořech, mléčňák")
pchálí	všechny druhy bodláčí

pchat'	strkat, vsouvat, cpát, zasouvat, píchat, vtlačovat
pchavka [v/f]	osten na bodláku
pchavý	pichlavý
pchláci	bodláčí
pchnút' sa	píchnout se
pchý!	fuj! (<i>Haňba, pchý!</i>)
pickovina	svíčková pečeně
pícník	kůlna pro uschování píce
pícovat' statek	chovat cizí dobytek (pouze pro krmení a pastvu)
pičurka	malá muška
pičúrit' sa	pitvořit se
píd' malá	hrubá míra "od ruky" v délce vzdálenosti mezi rozpraženým palcem a ukazovákem
píd' velká	hrubá míra "od ruky" mezi rozpraženým palcem a prostředníkem
píd'alka	housenka (druh)
pídit'	tryskat slabým pramínkem (ze sudu, ze stěny, ze země)
píd'ka	míra "od ruky" (od palce ke konci ukazováčku)
piglovat' (z n.)	žehlit; 2. souložit (<i>přenes.</i>)
pihy!	čehy!, nalevo! (pobídka kravskému potahu)
pích	hřidel s příčkou a klikou, který se pootáčí, aby se nepřipálilo dno kotle při "smažení trnek"
pícha	halapartna, píka
píchat'	píchat, bodat
pichláč, -čí	bodlák, bodláčí
pichlat'	mačkat, mazlit (kočku, kůzle, štěně ap.)
píchnút'	vecpat, dát do, strčit, vstrčit (<i>Píchla mu dvě šestky.</i>); 2. píchnout; 3. udat; 4. dát tajně, podplatit (<i>Pánom neco pichli a nešiel na vojnu.</i>)
píchnút' sa	píchnout se, bodnout se; 2. vměstnat se (<i>Všeci sa za stúť nevpíchnú.</i>)
píchovat'	pěchovat
píchýcnút'	píchnout, bodnout (<i>Píchýc ho!</i>)
pijáček	hrnek na pití
pijačka	pití, zadina s vodou rozmích. (pro prase)
pijáčka	alkoholička, často opilá žena
piják	opilec, pijan, alkoholik; 2. klíště; 3. papír savý; 4. hltan
pijaný	opilý
pijatyka	opilství, pití nezřízené, pitka
pijavica	pijavka
pík	stavítko vody u "zástavy"
pikart	kacíř, heretik
píkat' (sa)	vyzvídat, vyptávat se
pikř	úder, rána; 2. šňupnutí tabáku
piksla	krabička
píla	pila oblouková; 2. pila rámová; 3. továrna na řezivo
pílamp	míč z hader
pilěr	pilíř

pílit'	spěchat
pilka	steh okrajový (" <i>klikatka, špičaté zúbky, malé v</i> ")
pilka mlsná	pilka tupá
pilka oblúčka	pilka oblouková
pilka šráková	pilka stolařská (<i>součásti: dva šráky, příčka, šnůra, šlahúnek, pilka, rúčky</i>)
pilka závlační	pilka stolařská
pilky	tanec (druh)
pilnica	nástavba pily "vašašky", v níž byly řezány klády na jednolistové rámové pile
pilno	naspěch, nakvap, honem (<i>Pod' pilno!</i>)
pilovny (F)	pilný, příčinlivý
piluna	pilous ?
pimprla, -acko	loutka, pimprlátko
pinkat'	pípat, tikat
piňkava	pěnkava
pinkl	batoh, tlumok
pinožit' sa	namáhat se; 2. vypínat se, vyšlapovat si (hrdě); 3. snažit se marně (i na to, nač nestačí síly)
pinta	svatební stuha ženicha s třásněmi na koncích
piovár	pivovar
pípat'	pískat (o kuřatech, ptácích apod.)
pípec	tipec
pipinka	kuřátko; 2. žen. pohlavní org. (v dět. mluvě)
piročka	???
pirt', -t'a	pěšinka horská
pisákový	proužkovaný
pisáky	kalhoty cajkové
písaný	napsaný, zaznamenaný, kreslený
písat'	psát
písaťko	tužka, pero (něco na psaní)
písečný kameň	pískovec
pískat'	pískat
písklavka	škvor
piskor	píšťala dud (náustek z brku)
piskoř	černá myš
piskotat'	popiskovat
písma mn. +	knihy náboženské
píst	destička s rukojetí k vytloukání prádla při máchání
pistrula	bílá ovce s drobnými tečkami kolem huby
pistula	pistole
pistula	postila (kniha, obsahující výklady a kázání na výňatky z evangelií a epištol)
píščal, -čel	kost holenní
píščala	píšťala, flétna
píščala přebírací	píšťala šestidírková
píščalka	sklenička s dlouhým hrdlem (Dáme si enem po píščalce.)

píščalka, -elka píščaly a trúby	píšťalka nástroje hudební pastevecké (viz též "blizňata, fúrije, gajdica, gégaľka, jednoručka, koncovka, moldánky, okarýna, pastýřský roh, píščala přebírací, salašovka, trembita")
píščať píščavý hlas píščelka píščet'	prýštít (tenkým "cicúrkem") alt, ženský hlas sklenička vysoká úzká na kořalku popiskovat; 2. brečet (<i>Proč to děcko tak piščí.</i>); 3. pištět, ječet, křičet leknutím (o ženách)
piškóty pištět' piť hluboko pitačka (ze s.) pítat' pítat' sa piťerka (Vs) pitivo pitka pitulnik (F) pitvor pitvora pizda, py- pizdra pizdrať (sa) pizdřit' (sa) pízdřit', pízg- sa	piškot řinout se, téci pramínkem, prýštít (velmi slabě) pít hodně (<i>Napij sa hlúbjéj! - napij se víc</i>) prosba o sousedskou výpomoc v neštěstí; 2. žebrota prosit o výpomoc, žebrat ptát se, tázat se ras pití, nápoj vlažná voda s moukou jako pití dobytku, okal ubožák mlýnice nůž viklavý ženské pohl. ústrojí, vulva; 2. hlupačka (<i>pejor.</i>) břídil, mazal šťourat, dloubat se v něčem líčit (se), mazat (se), matlat se; 2. piplat se babrat se, piplat se, matlat se (v bahně, v jídle) (<i>Enem sa v tem pízdří.</i>)
pižgoř pízgřit', -dřit' sa pížlat' piznúť pjačať pjadélko pjádliť pjádliť sa	piskoř viz "pízdřit' sa" řezat tupým nožem udeřit, uhodit, praštit (kamenem, rukou, někým o zem) úzce obepínat, být napnutý šaty upjaté, přiléhavé (obv. dětské) šplhat, přeskakovat (na stromech) napínat se, vypínat se (<i>Pjádliť sa po jabku.</i>); 2. vzpínat se, dychtit (<i>Pjádliť na to oba.</i>); 3. vychloubat se (<i>Ale di, nepjádliť sa.</i>)
pjádlo pjat' pjat' sa pjatro plac (z n.) placek placúch	deska, na níž se napíná sňatá kůže; 2. rám, na který soukeník napíná sukno hnát se v práci pnout se, napínat se viz "lešení" místo; 2. manipulační plocha u pily ke skladování klád a desek, tovární dvůr 1. placka z mouky a vař. brambor pečená na plotně; 2. placka ze strouh. brambor pečená na pánvi placek (velký koláč)

pláč	pláč
plačka (Vi)	žena uplakaná, ufňukaná
plačky	s pláčem
plačky mn.	místo, kde voda ze země proráží, "slzí"
plahúňat', -hý- (sa)	vystupovat s námahou, jít do kopce
pláchat'	vytřepávat, vyprášit; 2. poletovat vzduchem (<i>Pěří pláhalo po izbě.</i>); 3. mávat (křídly, plachtou ap.)
plachavý	snadno se plašící
plachetka	viz "obrus"
plachta	prostěradlo (z hrubé lněné příze); 2. trávnice; 3. pruh plátna s pásem výšivky ve středu (jako obřadní část kroje nevěsty)
plachúty mn.	třísky odpadávající při strouhání šindele
plaň, -nisko	vrch holý, planý
planá trnka	viz "plánka"
plaňava, plá-	plané, neúrodné pole, louka
planina	nechutné plané jídlo; 2. neúrodné pole
planisko	suchá neúrodná paseka
planit'	mýtit
plánka, -ňka	pláně, planý strom i plod
plánkový	vařený z planého ovoce
planta	halena
plantaľa	popleta, tlachal
plantat'	mluvit nesmysly, blábolit (<i>Co to planceš?</i>)
plantat' sa	motat se, plést se, překážet (mezi nohama); 2. mluvit nesmysly, mýlit se; 3. jít nejistým krokem, motat se (<i>Já sa do teho neplancu. Neplantaj sa tu! Odkád' sa planceš?</i>)
plaňťucha (Vi)	zmatkář
planuška	viz "plánka"
planušky mn.	ovoce z planého stromu
plápoľat'	vlnit se ve větru (<i>Pentle od ní plápoľaly.</i>)
plaskatý	plochý
plásknúť	plácnout (též "pleščit'")
plášč (Z)	plášť
plaščit'	viz "pleščit'"
plat	sedlo z plátna (k vyztužení "košule" na ramenou)
plat valašský	poplatek vrchnosti za pastvu ovcí (každá desátá ovce nebo peněžitý plat 1 zl 30 kr)
plátenkář	obchodník podomní s plátnem
plátěňky	kalhoty letní z ručně tkaného hrubšího plátna lněného nebo konopného; 2. podvlékačky
plátež	platba, placení
platit' patama	utéci bez placení
plátno plné (J)	plátno hrubé
platný	užitečný, hodnotný (<i>Pecen chleba je platnější, než hrnec zemňákú.</i>)
plavastý	plavý
plávka	plavení dříví

plazatý	rozepnutý pod krkem
plážgat'	pleskat
pláziť	nahlížet zvědavě (<i>Plázili jim do oken.</i>)
plcák	malý bič
plcat'	práskat malým bičem
pícat'	kálet (o drůbeži)
plcnút'	plácnout; 2. říci něco nemístného
plcnút' (si)	dát si porci zelí na talíř
pleca	ramena
pleco	plec, maso z plecka
pléhnit' sa	růst, rozrůstat se (plevel)
plehnút' sa	množit se (<i>Vyplehlo sa všelijakéj žúžele.</i>)
plech	list ruční pily
plecháč	hrnec plechový
plechová muziga	dechovka
plechúvky	rukavice s dlaní pokrytou smolou
pleják	koš na plevel
plekání	pomoc při sání sotva narozeným kůzlatům nebo jehňatům
plekat'	pít z vemene, cicat; 2. kojit, napájet mlékem (dítě i dobytče) (<i>Poplekaj to malé.</i>)
plemenica	ovce plemenná
plemenitý	plemenný
plen	zajetí, drancování
plénit'	rozmnožovat
pleskač	deska s rukojetí na vytloukání prádla při máchání
pléskat'	tleskat; 2. mlaskat (o blátě)
plésknút' (si)	plesknout (si), plácnout (si), dohodnout se
plesnivina	plíseň
pleso	jezero, tůň
pleščit'	udeřit, zabít (<i>Zapleščím ťa!</i>); 2. tlesknout, plácnout; 3. kulit oči (<i>Vypleščil oči.</i>)
pleščit' sebu	spadnout, praštit sebou na zem
plíšek	plíšek; 2. plech na pečení (kulatý)
plíška	smetánka lékařská, pampeliška; 2. kociánek dvoudomý
pletařka	vypletačka nábytku
pletenica	vánočka
pletka	cetka, věc vadná či bezcenná, zbytečná; 2. pomluva
pletkařina (B)	pomluva
pletky (J)	smyčky, oka na zvěř
plevinec	viz "plevňa"
plevňa	místo na plevy ve stodole
plezírovaný	raněný
plezmera	žena líná, hloupá; 2. zlý duch
plezmero	košile na prsou rozhalená (<i>Chodí s plezmerem.</i>); 2. hlupák
plícnik	plícnik lékařský
plichtit' sa	???
pliska	konipas; 2. viz také "bliskula"

pliskula (B)	děvče, které pokukuje po chlapcích (též "bliskula")
pliskýř	puchýř, mozol
pliskyřica	pryskyřice
plkat'	nezávazně rozmlouvat
plkoš	mluvka
plkotat'	mluvit rychle, pomlouvat, tlachat, plkat
plky	široké kalhoty
plochán	nůž kapesní (druh)
plonkovní	lichý, nadměrný
ploskačka	láhev plochá, kapesní
ploskatý	sploštělý
ploščica	rozmarýn ? (nosila se za kloboukem)
ploščina	plán, vysekaná planina
plpa	rozvařené jídlo, hustá směs (<i>Šišky sú na plpu.</i>)
pípat'	pěnit varem
plponit'	plkat
plpotat'	vřít bublavě (kaše při vaření "plpoce"); 2. plkat, tlachat, žvanit
plst'	sádlo "svíží" vepřové (při "poště")
pístka	klobouk nízký s úzkou střechou (též "hucán")
plť m/ž	vor
plťa mn.	vor
plťař	vorář
plúca, -čiska	plíce (<i>Mám už plúca hrubě chachravé.</i>)
plucar	džbán hliněný
plucka, -ák	nádoba plochá s úzkým hrdlem, sklenice baňatá
pluháctvo	plazi, hadi
pluhák	puška předovka (lehčí hákovnice); 2. puška portášská
pluhava	deštivé počasí
pluhavý	deštivý ("pluhavá zima")
pluják	plivátko
plundra	coura, běhna
plundrovat'	ničit
plundry	všední, obnošené kalhoty
plusk	kapka deště velká
pluska	kapka ("pluska krvi, plusky déščové")
pluskanec	stříkanec ("pluskanec připlusknutý")
pluskat'	kapat; 2. luskat na prsty
pluskavica	viz "pluta"
plúsknúť	upadnout s plesknutím (<i>Vajco plúsklo na zem.</i>)
plúšč, -če	plískanice, nepohoda, období dešťů
plušcat'	viz "pluskat"
pluščit' (F)	udeřit (koho čím)
pluť	plivat
pluť	plout, plavat; 2. vor
pluť, -výcat'	plivat
pluta ž	děšť vydatný, deště dlouho trvající
plutař	vorář

plutavá zima	zima deštivá, blátivá
plutit'	pršet (dlouhou dobu)
plutovina	viz "pluta"
pluty mn.	deště dlouho trvající ("jánské pluty")
pluvanec	plivanec
pluvat'	viz "plut'"
pluvnút'	plivnout
pluvýcat'	plivat
plúza	blůza (halenka je "kabaňa")
plužňata	viz "pľužné kolca"
plužné kolca	plužná kolečka k nimž se připojuje pluh (<i>souč.: "oska, 2 kolca, podjížd'a, klúčik, lušňa, poduška, zdvihák, kramlička, glámka, oka, váhovisko, pútko, křížik, 2 brca, švořének, záosek, pásek, zděř, húžva, kľanička"</i>)
plužný	pluhový
plydina	mělčina
plýtký, -o	mělký, povrchní, nehluboký, -o
plza	druh pískovce
plzák	starý ušpiněný klobouk
plzák (Z)	klobouk s nízkým rovným dýnkem
plzaňa	houba nejedlá (na Val. jakákoliv nesbíraná)
plznút'	línat, pelichat
pňák	peň
pní	dřevo z pařezů
pníčí	mýtina s menšími pařezy připravovaná pro roli
pník	kmínek, peň malý
pnút' (sa)	napínat; 2. vypínat se, pnout se
pňúvka	viz "koľopénka"
po dobrém	po dobrém, dobrovolně
po dobroti	po dobrém
po domajšku	po domácímu
po duši	středem prutu nebo kmene děleného na dvě poloviny
po havačky	čtvernožky
po hustu	hustě, na husto
po kolensky	po kolenou
po letňu	po lehku, letně
po menšu	menším dílem (<i>Nech aj druhým, ber si po menšu.</i>)
po měscopy	po městsku
po našem	na náš způsob
po neděľňu	v nedělních, svátečních šatech
po nevímkom	nevím po kom
po ňuchu	po čichu
po obličejí	v obličejí
po paměti	z paměti, potmě, bez dívání
po pěti	obdržet trest (<i>Budeš sa měť po pěti</i>)
po práznu	s prázdnou, s nepořízenou
po ptaní, -ňú	po žebrotě

po rovni	po rovině
po slůnku	večer
po sprostú	prostě, obyčejně
po staršu	po starším způsobu
po svojsky	na starý způsob, po své chuti
po téj	potom
po tem	po tom (<i>Co je po tem, po všeckém.</i>)
po tenku	málo
po tolkých dňoch	po tak dlouhé době
po troše	po troškách, pomalu, nijak zvlášť (<i>Jak sa máš? Tak po troše.</i>)
po úkrademky	kradmo, pokradmu
po všedňu	ve všedních, pracovních šatech
po vůli	pomalu, podle své vůle
po za	až za (<i>Hora až po za ten vrch je pánská.</i>)
po zadky	zezadu
po zlěj	proti vůli
pobaba	výpomoc sousedská; 2. hostina na ukončení společné práce; 3. zábava, beseda
pobádat' sa	zdát se, mít dojem
pobava	zábava
pobečat' si	poplakat si
poběhaj	neposeda
pobékávat'	bečet (o ovcích)
pobesedovat'	popovídat si
pobíjačka	sekera k přitloukání šindelů
pobíják	bednářský nástroj požívaný při stahování klenby železnými obručemi
pobírat' sa	připravovat se k odchodu
pobízačka	pobídka, pobízení
pobízat'	pobízet
poblan	
poblan, -laň	běl v dřevěné hmotě kmene
poblaňový šindel	viz "šindel poblaňový"
poblemlat'	viz "pocmrdat"
poblúdiť	zabloudit, zbloudit
poboček	řemen tažný u koňského postroje, postraněk
pobočky mn.	postraňky
pobodnúť (M)	trknout rohem
poborúchaný	pobouraný
poborúchat	pobourat
pobrat' rozum(u)	zmoudřet, dospět
pobrat' sa	odebrat se, odejít
pobratranča (R)	syn otcova nebo matčina bratrance (též "bratranča")
pobrblat'	mírně vynadat
pobříslo	povříslo
pobúchaný	praštěný, potřeštěný, hloupý (<i>Je pobúchaný měchem.</i>)
pobúřit'	pohoršit, pobouřit; 2. hlukem vzbudit

pobytí	beseda
pocakovat'	cákat, polévat, močit (při bělení prádla)
pocát'	potud, až sem
pocelý	téměř celý
pocera (Vi)	posměch
pocétý	podsetý
pocicat' (si)	nakojit se, napít se z prsu
pocínek	viz "podsínek"
pocmrndat'	pokapat, potřísnit, pokropit (máslem)
pocmurovat (B)	pohlížet, nahlížet
pocovní	náruční (kůň)
počabat'	potlouci
počabrat'	polít, pomokřit
počákat'	pokropit prádlo při bělení
počápat' (sa)	pocákat (se)
počas	během
počasta, -ovaná	pohoštění (pitím)
počastovat'	pohostit (pitím)
počat'	chtít, mít nápad, úmysl (<i>Počál, že půjde do Uher.</i>)
počerstvit' sa	občerstvit se
počeslý	polámaný, naštípnutý (o kosti)
počítit'	vystřídat (se v řadě)
počítit' (sa)	podělit stejným dílem; 2. vystřídat se
počinavý (Z)	ten, kdo se staví nemocným
počinek	počátek, původ, začátek konání, prodávání (na trhu se první kupec vždy hledí udržet, aby neodešel, aby dal utřít jakoukoliv částku peněz "na dobrý počinek")
počítat'	zahrnovat
póčka (M)	půjčka
počopačky	v podřepu
počta	pošta
počt'ák	listonoš
počtovat'	počítat
počty	počítání a záznamy čísel na "hůlce"
	<i>(bylo podobné řím.čísł.: 1,2,3,4 = I,II,III,III, 5 = V, 6,7,8,9 = VI, VII, VIII, VIII, 10 = X, 50 = x nahoře a dole zavřené, 100 = X zavřené kruhem zcela, takže číslo 228 = XX uzavř. kruhem, XX uzavř. nahoře a dole + VIII - lidé neuměli číst a psát)</i>
počuňk (Vi)	vlak
nočut'	slyšet, uslyšet, zaslechnout (<i>Až milá věc počut' to.</i>)
počúvat'	poslouchat, naslouchat
pod bránú	v průjezdě
pod brázdu	sázet do brázdy
pod komínem	viz "na kútku"
pod krky	pod krkem
pod motyku	sázet do vykopaných důlků bez orání

pod nájvýš	co nejvíce
pod obuchy	název val. tance
pod pecú	u pece, výklenek pod "zápečkem" (k uložení dřeva)
pod polévku	do polévky
pod stěnú	při stěně
pod stodolú	prostor pod "přístodoľkem" vymezený svahem terénu pod humnem a kamennými pilíři, které stodolu ve svahu podpíraly (sloužil jako kůlna k uskladnění hospodářského nářadí, saní a částí vozu)
podagra	dna v dolních končetinách
podara	zdar (v činnosti); 2. slušný člověk
podarebně	nadarmo, zbytečně
podaremku (M)	nadarmo
podaremky (R)	zbytečně
podaruněk	dar, dárek, obdarování
podariť sa	podařit se, přihodit se; 2. poneštět se
podat' sa	být po někom, míti jeho povahu (<i>Podál sa na tatu.</i>)
podávky mn.	vidle na podávání snopů dvojrohé (též "podavačky, dvojky")
podběl	podběl obecný
podbíjat' (na keho)	štvát proti někomu
podborúvka	klouzek zrnitý, žlutý, modřínový (též "paščák, podskalňák, zaječák")
podbradek	lalok (tukový záhyb pod bradou), 2. ovar
podbranke	součást dřevěných bran (deska se železnými zuby)
podbřišec	podbřišek, bůček
poddanec	zajatec
poddat' sa	přizpůsobit se, vzdát se
poddomí	podloubí dřevěných domů
poddýmník	bochníček z chleba. těsta pečený na kraji pece
podebírat sa (Z)	vyjasňovat se ("nebe sa podebírání"); 2. hnisat (<i>Vřed sa už podebírání.</i>)
podebrany	zanícený, hnisavý, zhnisaný
podebrat' sa	hnisat
podegra	dna; 2. nadávka (člověku, který někoho zákeřně, zrádně poškodí)
podehnat' (na keho)	podpíchnout (koho na koho)
podělat'	udělat, vykonat, dokončit práci; 2. vyvést někomu něco
podělat (B)	učarovat
podeschnút (B)	zachnout
podestýlat'	stlát pod dobytek
podešar	trámy v kolibě, tvořící polici na nádobí
podešar (F)	kmen doširoka vydlabaný pro spaní na salaši
poděščený	zamoklý
podešva ž	prošívaná podešev papuče; 2. první podélný trám srubu na podezdívce
podešvice	podešve na papučích
podešvy mn.	trámy první podélné na podezdívce
pod'et' sa	podít se, ztratit se, zmizet, založit (<i>Pod'et' sa ně desi křivák.</i>)
podezdítý	podezděný

podgajsaný	podkasaný, opásaný ("podgajsaná letnica, gatě")
podgasaný	podkasaný
podglagovat'	viz "podpúšcat'"
podgláněný	zanesený bahnem, podmočený
podglániť	podmoknout
podháňat' (na keho)	štvát, popichovat, podpichovat
podhlavnička	zvýšená, hlavová část "prašťáku"
podhodky	hody malé (týden po velkých)
podhoří	podhůří
podhrdek	viz "podbradek"
podhrdlek, -dlí	lalok vepřový (též "podbradek")
podchňura	tichošlápek, podlézavec, vlezdořitka
podchvílu	každou chvíli, co chvíli
podchýtat'	chápat, rozumět, přiučovat se (<i>Už teho moc podchytíl.</i>)
podchytnút'	naučit se sám (<i>On tú krejčovinu podchytnúl.</i>)
podílat'	podělovat
podílka	výslužka (z hostiny, svatby, zabijačky)
podílný	drolivý, sypký (podílná zem)
podíly	díly celku se dříve obvykle měřily na zlomky (1/2, 1/3, 1/4, 1/8, 1/16 a 1/32) u měr plošných, délkových, objemových i finančních
podiv	údiv
podívat' sa	podívat se, nahlédnout, hledět (<i>Až sa radost podívat'.</i>)
podivění	překvapení, divení
podjížd'a	příčka předku vozu na "rozsochách"
podklad	lem na spodní části sukně
podkládat' sa	přizpůsobovat se, podrobit se
podkladek	vejce podkládané do hnízda
podkládka	řetěz podkládaný pod sanici jako brzda
podklasek	tráva vyrostlá na strništi
podknút' sa (R)	zakopnout
podkovica	podkůvka na botách
podkovňák	hřebík podkovák
podkrokevňa	místnost na půdě; 2. trám, který váže krokve
podkrokevnic	trám na roubení srubu do něhož se vážou "krokvy a námětky"
podkúvka	bylina ?
podla	podle, vedle
podlábit'	pomačkat, sevřít
podlaha	strop z kulatiny s vrstvou hlíny
podlachmat'	pomrvit (obilí), pokrčit (šaty)
podlátaný	podražený
podlávit'	pomačkat, postískat
podlepená sanica	přimrzlé sáně
podlepený (R)	přimrzlý (<i>Nemohli saňama hnúť, sanice byly podlepené.</i>)
podlesník	placka z řídkého bramborového těsta pečená na zelném listě v peci
podléška	pampeliška
podleuchová duška	duška uložená na obou stranách dušky "uchové"
podlevá	podle

podlhovatý [dl.ř]	podlouhlý
podlistek	listnatý stromek vzrostlý ve stínu velkých stromů
podlistňák	viz "podlesník"
podlistník (M,F)	bramborová placka na pečená na zelném listu (též "podlesník")
podložit' sa	podrobit se, ustoupit
podludník	podnájemník
podlúhovastý	podlouhlý
podlúžek	malý dluh
podlúžina	šířičina (též "tesačka")
podlúžky	malé dluhy
podmana	podvodník
podmancký	lstivý, podvodný
podmásle	podmáslí
podmaškrtit' sa	dostat chuť na něco
podmiščanka (F)	syrovátka
podmítka	obilí vzešlé z vytroušeného semene v první orbě
podmlad'ovat'	smíchávat kvasnice s mlékem a cukrem
podmrákat' sa	smrákat se
podmyť	podemlít
podnes	dodnes, dosud, doposud
podnesdeň	dodnes
podnosky	zbytky jídla (<i>Nemusím já ešte jest' podnoskú!</i>)
podnožka	stolička pod nohy (též "stolec")
pod'obaný	viz "rýpaný"
pod'obat'	viz "potyskat'"
podobat' sa	být vhod, líbit se
podójit'	podojit
podokapí	prostor pod okapem, podstřeší, zápraží, záspí (též "náspa")
podokenný	podokenní
podokenný prah	třetí trám srubu, do něhož jsou zadlabány sloupce pro okenní vázání
podol	kolej v cestě, rýha, dolík
podolek	spodní část ženské košile; 2. sukně spodní
podomajšky	po domácku
podorávat'	podmítat strniště
podosek	podložka na zpevnění osy kola
podpalač	palič, žhář; 2. podněcovatel
podpalek	suché dřevo na zátop, třísky
podpálka	roští na podpálení ohně nebo roztopení pece
podpalovat'	podpichovat (<i>koho</i>)
podpilí	sklepení pily "vaňšky"
podplameňák	viz "podplameník"
podplameník	pečivo z chlebového těsta tvaru vdolku pečené v peci před chlebem (též "podplameňák" nebo "předplameňák")
podpoléška	křepelka
podpopelný	pečený v popelu
pod'požat'!	volání křepelky

podpuchlý	opuchlý
podpúščať	míchat nadojené ovčí mléko s "glagú", aby se srazilo
podpúščka	šťáva z vypečeného masa
podrckávať	pošťuchovat, strkat (do někoho), postrkovat
podrdošiť	potrást, potřepat (někým)
podrchmať	natřást
podrokovat (B)	střídavě užívat s někým jedno pole (<i>Majú to na podroky.</i>)
podruh	nové obilí vzrostlé na starém polehlém
podrúhať sa	posmívat se, napodobovat něčí řeč; 2. podřizovat se (<i>komu</i>)
podruhúc	podruhé
podrúniť	znovu obrůst po stříži vlnou
podrúšený	podnapilý, opilý
podrúšiť sa	opít se
podrúžganý	pohmožděný, rozdrčený
podrúžgať (sa)	podrtit, rozbít na kusy, polámat; 2. zranit se, poranit se (viditelně)
podrúžňa	house vylíhlé z druhého nasazení
podřekadlo	pořekadlo
podřezovať	kácet (též "podtínať, stínať, zhazovať, kácať")
podřigať a	chlapec, který se nedbale obléká a ničí kalhoty, otrhánek
podříkať	podezírat (<i>koho</i>)
podřístať	pokálet (řídkým)
podsad	les čerstvě vysazený (do 3 let)
podsadit'	dát do zástavy, na hypotéku; 2. vysadit (stromky)
podsedek	hospodářství malé starého typu (chalupa s malým polem)
podsedky	chaloupky s políčky
podsedlý	malý, zavalitý
podsedník	majitel podsedku, malého hospodářství
podseničko (Vs)	náspa u domu
podsínek	předsíň krytá uprostřed podélné strany chalupy (<i>býval vyvýšen, ohražen a chodilo se k němu po schodech</i>), (též "pavláčka")
podsiní	viz "poddomí"
podsírať	popichovat (k něčemu)
podsíрка	viz "potmělúch"
podsívkа [v/f]	podsetá tráva nebo jetel; 2. hustší síto na čištění obilí
podslúnečný	sluncem dlouho osvětlený, nezastíněný
podstavník	znak, pod nímž nastupovali příslušníci cechu
podstolí	zásuvka stolu
podstrkovať	dávat tajně na úkor jiných
podstrojovať si	užívat si (v jídle)
podstúpiť	vystát, vydržet (<i>Moc teho podstúpil.</i>)
podstupnica	příčný trámec spojující krovy střechy (též "hambálek")
podsypat'	podložit slepicím vejce do hnízda
podsípať	podsyprávát
podtáhnúť	podvléci
podťat'	useknout, setnout, stít
podtínať	kácet (stromy)
podtrámnica	trám nad "zavírkú" srubu

podtrámnice mn.	trámy srubu mezi "zavírkú a podkrokevnicú" (celkem 4 kusy)
podtrhnúť sa	podřeknout se
podtúžina	viz "tesačka"
pod'ubaná	mající tečky na kůži (např. od neštovic)
podúčat' sa	přiučovat se
podúhelník	rohový kámen (na němž jsou uloženy rohové části srubu)
podusit'	potrápiti (o nemoci); 2. zakousnout (tchořem)
podústva	podoustev (ryba)
podvalina	podložka pod klády
podvazovat'	nadplétat punčochy
podvečer	před večerem
podvečer, -rek	předvečer
podvíhat'	pozdvihovat
podvrhování	první orba
podvržen'	zvrhlík
podvržěňa	podvržené, podstrčené dítě
podýchat'	nabrat dechu (po námaze)
podzápač, -čí	stráž obrácená k severu
podzemek (M)	pozemek
podzemní (M)	pozemní
podžerák (B)	krtek; 2. provokatér
podžignút'	popíchnout
podžigovat' (sa)	popichovat, napalovat (se), dráždit (se)
podžinat'	žít srpem po hrstích
podžudří (B)	přístřešek nad vchodem do domu
podzúvky [v/f]	spodky, "spodní gatě"
podzvúla (M)	zvůle
pofalírovat' si	polenošit si
pofalutovat' si	polenošit si
pofidérny	prapodivný, neobvyklý, nejistý
pofíkat'	postříkat
poflúňat'	pocákat
pofňura	pot'ouchlý, potměšilý člověk (též "potmělúch")
pofňuro	potutelně, potměšile, šibalsky
pofňurý	pot'ouchlý, potměšilý, tajnůstkářský (<i>To je duša pofňurá!</i>)
pofrfnit' (sa)	nedokončit práci (nedbale prováděnou)
pogabovat'	strkat do někoho (jemně), dotýkat se (častěji); 2. škádlit, požd'uchovat
pogajdovat' si	postihnout si (na někom), potrápiti někoho
pogajsaný	vytřepaný, roztřesený (na špatné cestě)
pogajsnút' sa	nadzvednout se a stáhnout břicho, aby bylo možno lépe opásat řemen, nebo uvázat sukni
pogdy	mít kdy
poglondat (Z)	pomrvit (obilí)
pogňávit'	pomačkat, postískat
pográgorat' si	poplkat si
pogrčený	pokřivený

pogrľat' (sa)	ušpinit (se), poblínkat (se)
pogryndat' (sa)	polít se
pogyzdiť (keho)	pohanět
poháňat'	pohánět, pobízet k pohybu
pohančená kaša	kaše z pohanky
pohančené šupy	slupky pohankové
pohančenka	pohanková kaše
pohančený	pohankový
pohančisko	pole po sklizni pohanky
pohanka	pohanka bylina; 2. plod pohanky
poharcat'	pohládit
pohárek	sklenice na pití
poharúziť sa	znesvářit se, pohádat se (<i>Hrubě sa s ním poharúziť.</i>)
pohazovat'	krmit koně mezi hlavním krméním
pohládkat' (R)	pohládit
pohlavek	viz "káčer"
pohľazovat sa (Z)	připravovat se na dešť
pohlédat'	nahlížet
pohľed'ění	podívání
pohlédnúť	ohledat (<i>Di kury pohľednúť.</i>); 2. pohlídat (<i>Pohlédni ně na to děčko.</i>)
pohľedný	hezký
pohnat'	prohnat
pohnilý	nahnílý
pohnítat' sa	povalovat se, lenošit
pohnúť (nečím)	zcizit, ukrást (<i>Ludé s ničím, co při ohni vynéslí, nepohli. Nemusíte před nů nic schovávat, ona ničím nepohne.</i>)
pohoda	počasí (<i>počasí si bačové zaznamenávali na hůlkách: den měl kolečko dělené na 4 díly; čtvrt bez kůry (bílá) - jasno, s kůrou (tmavá) - dešť, čárkovaná - zamračeno, čtverečková - proměnlivo</i>)
pohodný	úrodný; 2. pohodlný, příznivý
pohon	spěch, chvat; 2. poplach, shánění se po někom
pohongat' (sa)	pokolébat, pohoupat (se)
pohonič	pohůnek
pohoník (R)	pomocník na salaši (chlapec)
pohónit' (M)	pohánět (zapřažený potah)
pohopkávat'	poskakovat, pohazovat
pohoršený	nedůtklivý
pohoršit' sa	pohoršovat (se)
pohořelisko (R)	spáleniště
pohotově	zvlášť, obzvlášť, zejména (<i>Vyškerák sa málody prižere a těžko si zvyká v kleci, starý pohotově.</i>)
pohovět' si	polenošit si, odpočinout si
pohrabáč	škrabadlo (tyč s příčnou deskou na konci); 2. cestař
pohrabúvky	mohutné, široké hrábě, sloužící k ručnímu shrabování klásků ze strnišť (díly: "hřebeň, ojca, prsnica")

pohrabůvky (Z)	pohrabáč
pohrádka	polička pod stropem (prkno přibité od trámu k trámu); 2. ohrádka na spaní na zemi; 3. postel z prken (ve chlévě, na půdě); 4. skříňka na knížky; 5. ohražené místo v jizbě pro jehňata, kůzlata ap.
pohrúzit' (sa)	potopit (se), vykoupat v něčem
pohřebenář	postava masopust. her (vybíral dary)
pohřeblo	viz "ohřeblo"
pohubek	pohlavek, facka
pohúdný	příhodný, dostatečně velký, nemalý ("pohúdné kúsky masa")
pohúnek	pacholek, kočí; 2. "ogar" starší 10 let
pohúnek (B)	pohaněč volů při orbě
pohustu	hustě
pohúšat' (sa)	pohoupat (se)
pohvizda	tulák, pobuda
pohvizdovat'	popiskovat
pohýpat' si	poskákat si
pocháb (Vi)	nevypočitatelný člověk, podivín
pochabělec	divoch
pochabělý (Z)	slabý, mdlý
pochapit' sa	dát se do nějaké činnosti, ale vzápětí přestat
pochlápanec	trhanec s povidly
pochlapit' sa	vytáhnout se, ukázat se (jednáním); 2. ukázat se chlapem, přičinit se
pochlopkat'	popleskat
pochlopkávat'	poplácávat
pochodit'	uspět, dopadnout (<i>Jak sem pochodil s valaščinú.</i>); 2. pocházet (původem a místem)
pochop	nadání, chápání, rozum; 2. smyk, zavravorání
pochořévat'	chořet, být nemocen
pochovávat' basu	poslední masopustní zábava, při níž se "pochovávala basa" a nastalo období velikonočního půstu (tak se masopust ukončoval na Vs, M, R)
pochramozděný	pohmožděný
pochramúzgat'	zmrzačit
pochránit'	uložit, dát na své místo; 2. uklidit
pochrchlávat'	pokašlávat, chrechlat
pocht'évat'	milovat (<i>koho</i>), být zamilován (<i>Pocht'éval ju.</i>)
pocht'évat' sa	chtít se navzájem, líbit se vzájemně, koketovat
pochudlý	zchudlý, nezdravě vypadající
pochválenbud'	pozdrav při setkání, nebo při vstupu do místnosti; 2. žertovný název pro obušek
pochválit' sa	pochlubit se
pochyba	vada, nedostatečnost
pochybit'	pochybit, udělat chybu; 2. pochybět, nedostávat se
pochýlit'	naklonit, nachýlit
pochylý	nachýlený, shrbený, skloněný

pochytat'	pochytat, schytat (<i>Všecky jich pochytali.</i>)
pochýtat'	brát nedovoleně do rukou
pochytit'	naučit se, poznat
pochytnút'	uchopit, vzít; 2. napodobovat
poindá	jindy
pojašený	vylekaný
pojat'	vzít si, pojmout (za ženu); 2. vejít se; 3. vzít, uchopit (<i>Poját ju za ruku.</i>)
pojeden	některý
pojednat' sa	porovnat se
pojednúc	najednou
pojest'	pojíst, najíst se
pojeza	jídlo
pojícny	nenasytný; ten, kdo hodně sní; 2. chutný a snadno stravitelný
pojímačky (B)	opratě
pojímát' sa	pářit se (u drůbeže)
pojímky	provaz na uvázání páru volů
pojindy, -dá	jindy, někdy
pojinsí	jiní (<i>Straky a pojinsí ptáci.</i>)
pojít'	popojít
pójít'	uhynout, zemřít (<i>pejor.</i>)
pokačkovat'	pokazit
pokád'	pokud
pokaličit'	pohmoždit, zmrzačit
pokaňhat'	pokazit
pokapat'	pokapat; 2. pozdychat; 3. jít už
pokápnút'	pokapat, pomočit
pokarpaný	opravený (<i>Pokarpané boty.</i>)
pokarpat'	vyspravit, opravit (obuv)
pokát'	pokud, až kam
pokavád'	dokud, pokud
pokel, -ky	pokud
pokerúc, -réj	pokaždé, když; někdy
pokerúci, -éjsi	někdy, kdysi
pokerúci, -si	někdy, kdysi, jednou, za čas
pokládat'	rozkládat požaté obilí po strništi v tenkých vrstvách k proschnutí
pokládka	obilí posečené hrabíci; 2. vrstva obilí k proschnutí na strništi; 3. pokos při žetí srpem v množství na jeden snopek (před svázáním do snopů)
pokládky	beránci (mraky na obloze)
poklečáčky	v kleče
poklud, -da	poklizení dobytka (ráno a večer), krmení a ulízení ve chlévě
pokludit'	opatřit, nakrmit domácí zvířata a uklidit chlév
pokludit' sa	jít na záchod, na stranu
poklúpat'	pokapat
poklúzat'	krmit a čistit domácí zvířectvo a chlév
pokmásat'	potrhat, porvat

pokoj	mír
pokolensky	po kolenou
pokombélat'	pohoupat
pokonča	na konec (čeho), na konci, v konci
pokos	záběr při sečení kosou nebo "hrabicí"
pokrademky	pokradmu, tajně
pokrkovat' sa (M)	obejmout se (kolem krku)
pokrpačit'	polátat, vyspravit (boty, papuče)
pokřápat'	potřískat, porozbíjet
pokřúpat'	pochroupat kosti
pokšókaný	vyplašený
pokšókat'	poplašit
pokudlit'	uklidit
pokúšček	kousek, kousíček
pokúščku	po kousku, po kousíčku
pokušitel	člověk, který stále někoho pokouší, šťoura
pokúška	pokušení
pokýcat' (sa)	polít (se)
pokyčkat'	potahat za vlasy
pokydat'	potřísnit, znečistit, poskvrnit
pokým	pokud, dokud
pokynožit'	poničit, poškodit, pokazit, zničit
polábovat' si	pomět se dobře, užít si
polách	vepř polského plemene
polachnit' (sa)	polaskat, pomazlit se, upokojit
polaj, -ka	viz "polej"
polák	vítr severní studený
polan	obyvatel údolí
polana	náhorní pastvina, bezlesý vrch, pláň
polanka	mýtinka, políčko na stráni
Polanka vsacká +	Valašská Polanka
polápat'	znečistit výkaly
polapat'	pochytat
polapět' si	posedět si, pohovět si
polapit' (sa)	chytit (se)
Poláši	Poláci
polata	povaleč, zpustlík, obejda, trhan
polátat'	zašít, pozašívát
polatovat'	pobít latěmi
polazit'ěj	namáhavěji
poledňák	polednice muž
poledně	oběd
polednica	polednice
polednisko	ohražené místo u chléva nebo "stániska", kde je v polední dobu mezi ranní a odpolední pastvou ustájen dobytek
poledňovat'	odpočívát v poledne, obědvat (na poli nebo ve škole)
poledňový	jižní

poledovica	náledí
poledúvka (M)	náledí
poléhat'	polehávat
polehúčky	polehku, polehounku, pomalu
polej	barvínek
polenta (z ital.)	viz "krupica turkyňová"
polépat'	naplácat (z trestu, ve zlém úmyslu)
polétí	směs řezanky a plev zvlhčená pomyjemi
poletny (F)	smutný
polévák	naběračka
polévka	polévka, polívka
polévka škopová	gulášová polévka, polévka ze skopového masa a kostí, obv. z ovce "hoduly", (též "valašský guláš")
polévka ze sakrú	polévka z ničeho
polévky	plévky postní, masité a kyselice (<i>postní: "kminová, žebračka, česneková, syrovátková, podmáslová, mléčná, krupicová, krúpová, pohanková, prosná, tatarková, múčná, zemňáková, hříbová"; masové: "hovězí, telací, vepřová, škopová, uzená, kuřít"</i>)
poležačky	vleže, leže, ležmo
politúra	lak šelakový
politúrovat'	lakovat a leštit nábytek
polízaná, -nica	mrzutost, nemoc
poližkat' si	polízat si
polizovat'	lízat
polná	divočáci
polná sviňa	divočák
poľňačka	řepa obyčejná bílá
polní bloščka	ploštice
polní řád	pluh, kolečka, brány
polný	divoký, polní
pologréfa	žebřina selského vozu nižší (pro svoz obilí nebo sena z kopců)
poľoh	šestinedělí ("je v poľohu, nosit' do poľohu"), 2. těho-tenství ("padla do poľohu") (též "kút")
polóchat'	napít se
poľom	vichřice, orkán
polovačka	čekaná, lov, hon
polovat'	honit
polovičák	látka polobavlněná
poľovinka	poleno půlkruhovitého průřezu - štípané
poľovník	směs ječmene a ovsa v poměru 1:1
poľovník (B)	směs jarního žita a ječmene 1:1
poľovník (Vi)	směs jarního žita a ovsa 1:1
poľožina	vyvýšená rovinka
poľožina (B)	rovinka
poľožít' (keho)	onemocnět
poľožítý	mírně svažítý

položnica	plachta "kútnica"
položnica (F)	šestinedělka
Polská	Polsko
polský větr	severní vítr
poľt	půlka slanin z celého vepře (udí se nerozřezané), díl (kus) špeku
poľta	puklina, rozštěp
polúbit'	políbit
polubovat' sa	líbit se
poluštvrtí	půl čtvrti (viz "štvrt")
polýnek	pelyněk pravý
polyno (F)	poleno
polýpat' (sa)	ponimrat se (bez chuti)
polypkávat'	upíjet
pomahač	pomocník; 2. rarášek
pomalúčky	pomalu, pomalounku
pomály	pomalu, zvolna; 2. téměř
pomámit (B)	omámit
pomarasit' (sa)	pošlapat; 2. pobít se do krve
pomastit'	namazat
pomaškrtit'	smlsnout si
pomazovat' (M)	vyspravovat díry v omítce před "líčením"
pomeňej	pomaleji
pomenší	ne zcela malý
poměřat' sa	smířit se (s kým)
poměrovat'	zkoušet, zda spáry opracovaných dušek bednářského výrobku dobře přiléhají v celé ploše k sobě
poměstnat' sa	směstnat se
pomět'	mít něco určitou dobu
poměta	pobuda
pomětat'	mést sněhem (pomalu a drobně); 2. zmetat, potratit (tele)
pomětat' sa	potloukat se
pomezi	mezi
pomichlat'	pomíchat
pomiliskovat' sa	polaškovat
pomimo	mimo, kolem, vedle, okolo
pominút'	nezajímat se už; 2. zemřít; 3. zbláznit se (do něčeho)
pominút' sa	zemřít (též "minút' sa")
pomjágat'	pomačkat
pomknút (Z)	ponouknout (k čemu)
pomladší	již ne zcela mladý
pomlaždit'	pozabíjet
pomlsit' sa	namlsat se
pomlúvat'	pomlouvav
pomňáganý	pomačkaný
pomňágat'	pomačkat, pokrčít, potlouci
pomordovat'	povraždit, pobít
pomostek	sedátko bači při dojení ovcí (dopředu sešikmené)

pomožpánbú	pozdrav pracujícím na poli (<i>Pomožpánbú! Dejžto-pánbú.</i>)
pomrvený	pocuchaný ("pomrvená sláma")
pomrvit'	pomuchlat, zmuchlat
pomuckat' sa	pomuchlat se, postískat se
pomyje	voda po umytí nádobí
pomykat' (sa)	přemist'ovat (se)
pomýlený	pobloudilý, mylný, nesvéprávný
pomýlený květ	nepravidelná menstruace
pomýlit' sa	zmýlit se, splést se
pomyslet' si	představit si
pomyvač	hadr na nádobí
pomývat'	umývat nádobí
ponad	nad
ponadát' sa	nadát se, nadít se
ponadhodit' si	nadhodit si
ponadivit' sa	divit se, nevěřit svým očím
ponadvýš	nad něčím, výše nad
ponáhlat' (sa)	spěchat, pospíchat, pospíšit si
ponáhlavý	spěšný, rychlý
ponájposledy	posledně, naposled
ponájprv, -véj	ponejprv
ponájprvně, -něj	poprvé
ponájvéc, -ěj	ponejvíce
ponapřed'	popředu, trochu napřed
ponaschraňovaný	nashromážděný
ponášat'	poponášet
ponášat' sa	podobat se, mít něčí podobu (Ponášá sa na tatu.); 2. vznášet se, snášet se; 3. gestikulovat
ponatrefit' sa (Vi)	přihodit se (komu co)
ponaučat'	ponaučovat, poučovat
ponazhúzvjany	našetřený, houževnatě naspořený
ponazhúzvjat'	našetřit obtížně, za dlouhá léta
ponaznačovat'	naznačovat, předvádět
pondělek	pondělí
pondělnajší	pondělní
ponemravnit' sa	podělat se, pokálet se
ponenáhly	ponenáhlu
ponešcestit' sa	přihodit se, potkat neštěstí, mít smůlu
poníž, -že, -ěj	dole, níže, níže než, pod něčím
ponižní	nižší, dolní, spodní
ponk	viz "bonk"
ponk (Vi)	soustruh na opracování dřeva
ponuk (Vi)	pobízení, nabízení
ponukáč	viz "rubáč"
ponúkat'	nabízet, pobízet (k jídlu)
ponúknút'	nabídnout
poňura	viz "pofňura"

poobchodit', poz-	ponavštěvovat, postupně obejít (příbuzné)
poobtúlat'	zlíbat všechny
poodchýlit'	potevřít
poodsednúť (sa)	odsednout (si)
pop	lepidlo ševcovské
popadaný	popukaný (ruce, nohy)
popáchat'	spáchat, vyvést ("pestvo")
popaplat'	pošpinit
popásat'	pást postupně nějakým směrem (domů)
popaskudit'	poškodit, udělat škodu
popást' sa	pomstít se (<i>komu</i>)
popelatět'	dohořívát, měnit se na popel
popelec	Popeleční středa (počátek 40 denního velikonočního půstu)
popelit' sa	válet se v prachu
popelňáček	druh raráška
popelnica	plachta užívaná při "zváraní" prádla (pokládá se na dno "pajchovně")
popěstovat'	ponosit na rukách (jen krátce)
popchaný	popíchaný, pobodaný
popchat'	pobodat, potkat
popchat' (sa)	popíchat (se) (<i>Popchál sem sa v pcháči.</i>)
popichat' sa	popíchat se
popiskovat'	pískat
popízdřit'	pomazat něčím mazlavým, umazat
popjat'	přičinit se, napnout síly
popjat' (sa)	zabrat, napnout (se); 2. usilovat, ukázat ochotu
poplantáný	popletený, pomatený
poplantat'	poplést
poplantávat' sa	motat se, jít nejistě (v podnapilosti), překážet
poplet	vrbové větve propletené v hati
popletat' sa	motat se, potácet se (v opilosti)
poplkotat' si	porozprávět si (též "poklábosit' si")
poplpat'	pokecat, polít
popluskaný	pokapaný (něčím hustým, omáčkou)
popluskat' (sa)	pokydát (se), pokropit
poplut'	poplívát, pohanět
popod	z pod, pod
poponáhlat' sa	pospíšet si
popořadat' sa	vypořádat se
popořádku	postupně, po řadě
popotahovat'	hnát k zodpovědnosti
popozutřku	za tři dny
poprášek	sníh čerstvý jemný, napadaný na starý
poprataný	uklizený
popratat'	uklidit, uspořádat
poprava	oprava, reparatura
popravek (B)	malé jídlo, svačinka

popravit'	vylepšit (odvedené dílo), opravit, poopravit, změnit
popravjat'	popravovat, věšet (na šibenici); 2. opravovat
poprāvjat' si	přilepšovat si (na stravě)
popravovat'	opravovat, spravovat (oděv); 2. vylepšovat
popřlit' (sa)	popálit (se) kopřivami
poprodat'	prodat
poprskávat'	poprchávat
popřed'ěj	vpředu, více vpředu
popředku, -ky	napřed, vpředu
popři	při, vedle
popříčný	hašteřivý
popřít'	opřít
popsut'	pohanět; 2. pokazit
popsutý	pokažený, vadný
popšnit'	pokazit, zkazit, urážlivě porušit
popšnit' sa	urazit se
popťávat' (sa)	vyzvídat, vyptávat se
popustit'	uvolnit
popyplat'	pošpinit, pokecat
popýskat'	vybarvovat, potřísnit, pokálet
popýskat' sa	porýpat se (v jídle)
porada	rada (<i>Něni jí porady.</i>)
poradit' si	doběhnout, dopadnout
poráchat'	poklidit
poráňat'	posrážet
porátat' sa	vypořádat se, zúčtovat
porculánka	fajfka rakouská porcelánová
poretovat'	ošetřit, poléčit; 2. usměrnit, poradit
porobek	???
porostlina	hustý porost, mlází
porozhlédat' sa	rozhlédnout se (pečlivě)
porozhled'ovat' (sa)	rozhlížet se
porozprava	rozhovor, rozprávění, povídání
porozprávjat' (si)	popovídat (si)
porta	lemovka; 2. brána
portáš, -še	portáš, strážce hranic, valašský četník
portmonka	peněženka
portovní	portášský
portovní, -vník	viz "portáš"
porúbat'	porubat, posekat
porubisko (F)	paseka
porúčat'	poroučet; 2. dávat vědět, vyřizovat vzkaz (obecní posel "poručá"); 3. zvat na pohřeb (člena cechu)
poručenství	závěť, testament
poručík	velitel portášů (též "lajtnant")
poručit'	nařídit, rozkázat; 2. odkázat
poručit' si	přesvědčit sám sebe

porychtovat'	seřídít, opravit
porypkávat'	rýpat do někoho (jemně)
pořád'	stále, pořád
pořádání (M)	uklizení
pořádat' sa	vycházet spolu
pořádek, -dky	závěť, poslední vůle
pořádka	zástup
pořádky	pořadí na valše
pořádnost' (M)	závěť
pořadová nemoc (Z)	epidemická choroba
pořečňovat'	pohovořit, popovídat si
pořekadlo	přísloví
pořezitý	řízný
pořezný	dobře se sekající, řízný
poříčku (M)	pozítí
poříkadlo	přísloví
poříkat'	pomodlit se
poříz	nástroj s rukojetmi na loupání dřeva (též "poříz přímý") ; 2. nůž na strouhání šindelů ve "strýčku"
poříz dvojkřivý	poříz se dvěma očky různé velikosti na jednom ostří
poříz křivý	poříz s obloukovitě doširoka prohnutým ostřím, užívaný k uhlazování vnějších ploch zaoblených tvarů (též "půlkulatý, koňácký")
poříz půlkulatý	viz "poříz křivý"
poříz rovný	univerzální, všestranně používaný nástroj na tvarování dřeva strouháním
poříz s očkem	poříz s ostřím vytvarovaným uprostřed do obloukovitého tvaru, sloužící ke "kulaceni" zubů a násad
pořízník (M)	poříz
posad	snopy rozvázané na humně připravené k mlácení; 2. domácí skřítek
posád (B)	viz "okříšla"
posád', poty	potud
posádka (M)	viz "posad"
posazovat'	vysazovat náhradní sazenice stromků za neujaté
poscaný	pomočený
poscat'	pomočit
poscípat'	pojít, uhynout, zdechnout (postupně)
posed	léčivá bylina ?
posel	posud, doposud
posem	až sem
poschla	les se suchými stromy
poschodit' sa	poscházet se, sejít se
poschýtat'	pouklízet, pozametat (nedbale)
posila	jídlo, podané při nájemné práci
posílka	posel, sluha obecní; 2. poslaná zabijačková pochoutka
poskla	kopec s plochým vrcholem

poskoček	malý rozdíl (<i>Tam už jakýsi poskoček bude.</i>)
poskočný	viz "hypký"
poskoné konopě	konopí se samčími květy
poskrčaný	zkrabacený
poskúnky	viz "poskoné konopě"
posláblý	zesláblý
posled'	posledně
posledek	zbytek
poslednější	nedávný
poslední raz	naposled(y)
poslepačky	poslepu
poslinek	čaj ze suš. ovoce k tvorbě slin při předení
poslinit'	naslinit
posluhovat (Z)	zaopatřovat nemocného (knězem)
poslúchat'	poslouchat
poslunité dřevo	dřevo, které se neštípe rovně
poslunitý	jižní (dřevo ze sluneční strany stromu)
poslúžit'	posluhovat, posloužit; 2. jít za kmotra; 3. zaopatřit nemocného (knězem)
posměškovat' sa	posmívat se
posměta	tulák, pobuda; 2. filuta
posmetač (M)	pobuda, tulák
posměták	tulák
posmětat' sa	obcházet nečinně ("kole úhlů"), toulat se z místa na místo, chodit sem a tam, překážet, potloukat se, bloumat
posmetlovat' sa	povalovat se
posměváček	viz "vyškeřák"
posmrkovat'	uplakávat
posmýkat', -čit'	povláčit, potahat
posolnút'	přisolit
posótat'	posmýkat, požd'uchat, povláčit (<i>koho</i>)
pospěšný	rychlý
pospínat'	pozapínat (<i>Pospínaj si tý haklíky.</i>)
pospoľ	hrubá mouka z pšenice a ječmene (směska)
pospolica	viz "spolica"
pospoličný	společný
pospolito	pospolu
pospolitý (Z)	snědý, prostý, hrubozrnný (chléb)
pospřehřnat'	přeházet, popřehrnovat
posraný	pokálený; 2. bojácný, polekaný, zbabělý
posrat' sa	pokálet se, podělat se
post (z n.)	strážný
postačitý	postačující, dostatečný
postarší	ne zcela starý
postát'	stát (krátký čas)
postata	pruh sečený nebo hrabaný na jeden záběr

postav	kus tkaniny z ručního stavu (délka 20 loktů, tj. asi 15 m); 2. kus sukna (délka 30 loktů, tj. asi 23 m)
postavač	zahaleč, lenoch
postávačka	zahálka
postávat'	lenošit, vyhýbat se práci, zahálet
postavit'	vystavět, postavit
postavit' pec	vystavět pec
postavit' sa	postavit si (<i>Postavili sa na vrše.</i>)
postávka	odpočinek, přestávka v práci, zahálka
postejnu	stejně, shodně
postekat' sa	vztekat se
postel	lůžko (se slavníkem a peřinami); "lůžko" = dřevěná "pohrádka"
postihnút'	přistihnout
postihnút' si	pomoci si, prospět si (<i>S tým si málo postihnu.</i>); 2. pomstít se, doběhnout někoho (<i>Postihnu si na něm.</i>); 3. mít z něčeho užitek (<i>S tým si nepostihneš.</i>)
postihnutý (Vi)	postižený, mající tělesnou vadu
postilijón	poštovský panáček
postínat'	setnout, pokácet
postískat'	pomačkat, poobjímat
postlat' (si)	ustlat (si), rozestlat (si); 2. podestlat (dobytku)
postlat' kravám	podložit slámu pod krávy
postlat' sa	ustlat si (<i>Postelu sa a lehnu si.</i>)
postojačky	vstoje, stoje
postranica	postranní, podélná příčka "prašťáku"
postrážit'	pohlídat
postretnút (B)	potkat
postrk	posunování na železnici; 2. nucené přemístění osob s ozbrojeným doprovodem
postrkance s ohlédanci (B)	nic k jídlu (<i>Co máme k obědu? Postrkance s ohlédanci.</i>)
postřihovač	postřihovač sukna
postúpať	pošlapat
postýskat' si	postěžovat si
posušíť	dřevo, které brzy vyschne
posvicovat' (si)	svítit (si), přisvítit (si)
posvítka (M)	posvícení
posýpat'	posypávat
posypátka	viz "posýpka"
posýpka	drobenka (směs másla, mouky a cukru), jíž se posypávají vdolky ("frgály") před pečením
pošanovat' si	pošetřit si
pošarvátit'	poškodit, potlouci
poščágat'	postříkat
poščaj	půjčka, zápůjčka
poščastíčkovat'	popřát
poščastikovat'	popřát

pošcat' (si)	půjčit (si)
poščávat' (si)	půjčovat (si)
poščávka	viz "poščaj"
poščetit' (keho)	popudit, poštvat
poščet'ovat'	ponoukat ke zlému
poščut'	poštvat
poščúvat'	vybízet k odporu
poše!	slovo k přivábení ovce
pošepolit'	okořenit, posypat kořením (jemně)
pošepty	šeptem
pošibávat'	šlehat lehce
pošibnút'	pobídnout (bičem)
pošibovat'	pošlehávat
pošibrany (F)	umazaný
pošklebek	posměch
pošklebovat' sa	vysmívat se
poškrábat'	poškrabat
poškrabky, -robky	těsto seškrabané ze stěn díže (pekly se z něho "předplameňáky")
poškřkat'	podělat velmi rychle mnoho věcí (nedbale)
poškrobat'	podrbat (<i>Poškrobál prasa za uchem.</i>)
poškrobek	pohrobek; 2. poslední z mnoha dětí
poškřekat'	vykřičet se (na koho)
poškřénit' sa	pohádat se
poškřúpat'	pochrupat, pokřoupat
poškvřlit'	popálit, poškvařit, ožehnout
pošmajchlovat' (sa)	pomazlit (se), polichotit, přitulit se
pošmáknút' si	pochutnat si
pošmakovat' si	pochutnat si
pošmatlat'	pošlapat
pošotřcat'	posmýkat (k sobě a od sebe), požd'uchat
pošpárat' (sa)	porýpat (se)
pošparovat'	popichovat
pošpášovat' (si)	zažertovat si, pomilovat se (žertem)
pošpatit'	pokazit, pohoršit
pošpihlat' (sa)	pořezat (se), říznout (se)
pošpindrat'	pošpinit, pokecat
pošramotěný	pošramocený, pohmožděný
pošše, pošše!	přivolávání ovce (<i>Pošše ovajka, pošše!</i>)
poštengrovat'	vyprovokovat
poštráfát'	pokárat
poštýchat'	zašít (nedbale)
pošúlaný	pomnutý, poválený
pošupkávat'	jít drobnými krůčky
pošusta	pomatenec
pošušnit' (sa)	pracovat ledabyle; 2. posmrkat
pošva	pochva (šavle)
pošvácat'	pošvihat

pošvrát'	pokvedlat
po'áblo	ogar nebo výrostek neprůbojný
potáč	cívka vlny napředená na kolovratu
potáčet' sa	otáčet se, pootáčet se (při tanci)
potáček	příze na vřetenu
potado	potud
potah	povoz
po'ah, -hák	potěh ševcovský
potahnút'	zavanout (<i>Dyž nedy potah větérek.</i>)
potáhnút'	potáhnout; 2. obtáhnout (nůž)
potahovat'	mírně povívat
potahovat' sopel	posmrkovat
potahovisko	krok přísunný při setí obilí (v souladu s rukou)
potajemky	potají, tajně
potajmu	tajně
po'ápaný	příhlouplý
po'ápat'	pošlapat; 2. sníst vše s velkou chutí (<i>pejor.</i>)
po'ápat' si	popovídat si (o ničem)
po'apkat'	pohladit, poplácat, popleskat (po rameni)
po'apkávat'	popleskávat
potarkavět'	zrezavět lehce (o plátnu)
potem	potom
potenku	tence, málo
potentát	panovník
potěr	rybí jikry
potěradlo	viz "potírka"
potichúčky	potichu, potichoučku, tichounce
potichy	potichu
potípat'	pomlouvati; 2. podezřívati; 3. dobírat si
potípat' (keho)	dobírat si; 2. podezřívati, vyčítati podezřívavě (<i>Potípál ju, že to díťa nemá s ním.</i>)
potírání	čištění lnu (odstraňování tobolek semen)
potírat'	třít len
potírka	pomazánka tuková na vdolek; 2. lavice na vytírání lnu
potískat	dokončit práci, dožnout (obilí)
potisknúť	potlačiti, zatlačiti (vůz)
potkán	potkan, krysa
potkládat' sa	slibovat
potknút' (B)	zakopnout, ukopnout si palec (viz též "skopnúť")
potknút' (na)	potkat (někoho)
potknút' sa	zakopnout, klopýtnout (též "zapackovat"); 2. podřeknout se; 3. pohádat se
potknút' sa v řeči	přeřeknout se
potknút' si	vymknout si
potláčat'	mačkat, přitlačovat, tlačiti (<i>Poláčat' tabák ve fajce. Potláčál vůz.</i>)
potľuka	tulák

potlúkat'	dotahovat klouby prstů sevřených v pěst lyko v osnově opálek při jejich vyplétání
potmělúch	posměváček, potměšilec
potmělúšsky	potměšile
potmělúz (B)	kdo chodí potmě (<i>Že už idete, vy potmělúzi!</i>)
potňat'	bobtnat, orosit se (okno), tát (sníh)
potočit' sa	zatočit se
potratit' sa	poodcházet, odejít
potrhat'	zvonit umíráčkem
potrhnút'	trhnout, škubnout
potrhnút' sa	mít se k něčemu (<i>Potrhnúl sa, že pújde.</i>)
potroše	po troškách, po částech, pomalu
potrúsený	roztroušený, pomíchaný
potrúsit'	pohodit (nepravdělně), potrousit
potrúšený	poházený, poztrácený; 2. podnapilý
poťúchlec	poťouchlík
poťupat'	poklepat, posekat na drobno
potuplovať	podrazit boty
poturčený	poblázněný
potúrnút'	hlesnout, špitnout, zmínit se (jen v záporu) (<i>Rozína o tem nikdy ani nepotúrla.</i>); 2. pohlédnout, projevit zájem
pot'ut'mo	potutelně
potužit'	dosadit obruče co nejpevněji na bednářskou klenbu
potvora	zrůda, šereda, obluda; 2. darebnice
potvorný	zlý, špatný
potvorstvo	šerednost
potýsat'	poskvřnit
potysek	kotrmelec
potyskat'	pobodat, popíchat (prstem, štětcem)
potysnúť	dotknout se velmi lehce; 2. potřít
poučat'	poučovat
poučení	ponaučení snoubenců knězem před sňatkem
poukrademky	kradmo, pokradmu, tajně
poukradky	kradmo
povadit' sa	pohádat se
povaľ	strop; 2. trám stropní
povartovať	pohlídat
povázat'	svázat do snopů
povážat (Z)	rozvážet a rozhazovat (štěrk)
povážka	svízel (plevel)
považovat' si	vážít si (koho, čeho), mít za čest
povčil [v/f]	dosud, doposud
pověcz! (R)	pověz!, řekni!
pověčí	povyrostlý, větší
povědačka	pověst, povídka, pohádka
pověděť	pověděť, říci
povedla	vedle

povedlevá	viz "povedla"
povědno	dohromady, pospolu
pověchnější	větší
povětrňák	větrný mlýn; 2. plašítka na ptáky
povětrí	počasí, vzduch (též "luft")
pověťší	ne zcela vysoký
povíc	více
povichr	vítr prudký s poryvy
poviják	povijan
povíslo	povíslu
povítí	výbavička dětská
povjedno	pospolu, pohromadě (dům stavěný v téže šířce i výšce, připojený)
povléct' (M)	zavláčet (pole)
povojica	plevel popínavý
povojníček	viz "poviják"
povolací	povolávací
povolávat'	pokřikovat
povolit' (B)	zneužít volnosti, dopustit se násilí na někom
povolit' si	vyhodit si z kopýtka
povolky	podle své vůle
povrátit' sa	vrátit se, obrátit se (o kousek cesty)
povšední	všední
povúdný	podářený vepř ("opravjá sa a tlustne"), krotký, tichý
povúlný (Z)	ochotný, povolný; 2. dobře se obdělávající
povydychnút' si	oddychnout si
povyk	zvyk
povypjat' sa	vypnout se, nadmout prsa
povyskakovat'	vyskákat (jeden za druhým)
povyš	výš, výše než obvykle
povyše	nad (věci)
povyšėj	nad (v terénu)
povyšší	vyšší
poz-	předpona určující postupné trvání děje ("pozodnášať, poznachodit', pozvynášať" ap.)
poza	zezadu něčeho ("poza Javorníka")
pozadek	zadina
pozadkový	zadní, odpadní ("pozadková kúdel")
pozady	pozadu
pozahoří	záhoří, zálesí
pozamykat'	zamknout
pozapomínat'	zapomenout vše během času
požár	vykučovaný les pohnojený spálenými zbytky stromů a pňů; 2. oheň v lese
požár (B)	stavení, usedlost
požáry	opar v ovzduší
pozastřkaný	zastřčený
pozastřkat'	zastřkat (na různá místa)

pozaštychat'	pozašívát
pozavírat'	zavřít vše
pozavítat'	navštívit
pozbíjat'	postloukat (prkna)
požcat (B)	půjčit
pozdaleky	zdaleka, z povzdálí
pozdávat' sa	zdat se, jevit se (<i>Pozdávalo sa mu to jakési divné.</i>)
pozde onde	tu a tam
pozdél, -la	podél
pozdělávat'	dát dolů (postupně)
pozdravění	pozdrav
pozdravovat'	pozdravovat, vzkazovat pozdravení
poždúrat'	porýpat
pozdychat'	pojít (postupně)
požebračený	zraněný, poraněný, polámaný
požebračit' si	poranit si, polámat si
pozešívát'	sešít
požgárat'	pošťourat
požgryndat' sa	podávit se
pozhlédat', -vat'	posbírat všechny svoje věci
pozhovět'	dát čas na splnění, posečkat
pozhovjet'	vyhovět, odložit plnění
požhrat'	požrat
pozíbnút'	zmrznout, pomrznout (o rostlinách)
požičat' vody	podat vody
požigat'	popíchat
poziglit'	utřít, vyčistit nedbale; 2. nalíčit něčím řídkým
pozingat'	potlouct, potřískat
požit'	ožít, uzdravit se z nemoci
poživa	požitek
poživený	podnapilý
pozlátka (M)	plevel (ohnice ?)
požmaný	zmuchlaný, skrčený, zmačkaný
požmat'	pokřčit, pomuchlat, pomačkat, požvýkat (<i>Kráva ně košulu požmala.</i>)
poznačený	poznamenaný
poznačit'	poznamenat, napsat si
poznadstavjat'	nadstavit
poznat'	
požňat'	vzplanout, vzplát, vznítit se
požňát'	zprahnout ohněm
požňatý	popálený, ožehlý, ohořelý
požňátý	připálený, zprahnutý
poznavypoščávat'	vypůjčit si od mnoha lidí, zvyšovat své zadlužení
poznenáhlu	opatrně, ne prudce
poznenáhly	ponenáhlu
poznět'	zprahnout, zuhelnatět, připálit se

poznov [v/f]	znovu, opět
pozobhlédat'	prohlédnout, zjistit, zkontrolovat
pozobchodit	obejít všechny
pozodčesovat' (sa)	odlomit se (též "odčesnutí sa")
pozohlédat' (sa)	porozhlédnout (se)
pozohýbat'	ohnout všechno postupně
pozorník (F)	strážník
pozorovat (Z)	dávat pozor
pozotvírat'	otevřít vše
pozpěovat' si	pozpěvovat si
pozprohlédat'	prohlédnout
pozřít'	podívat se
požuchlat' sa	pomuchlat se, pomačkat se
pozukazovat'	ukázat, předvést (vše)
pozukrademky	pokradmu
pozumývat'	vše postupně dokonale umýt, očistit (<i>Než ju dali do truhly, tož ju pozumývali.</i>)
požundří	záňadří
požuřezovat'	odřezat vše postupně
požut'	rozžvýkat
pozutekat'	utéci (jeden po druhém)
pozutínat'	oklestit, utnout všechno
pozutřku, -ky	pozítří
požutý	požvýkaný; 2. rozhádaný
pozvaný	pozvaný, zvaný
požvjáchat'	požvýkat
pozvolit' (sa)	podvolit (se)
pozvyhazovat'	vyházet všechno
pozvykládat'	povykládat (postupně každému)
pozvylézat'	vylézt z něčeho postupně
pozvymýšlat'	vymyslet
pozvynadávat'	postupně všem vynadat
pozvypíjat'	vše vypít
pozvyplácat'	vyplatit (dluhy všem dlužníkům)
pozvyskakovat'	vyskákat (jeden za druhým)
pozvytahovat'	vytahat postupně vše
pozvytínaný	vysekaný, vyťatý
pozvytrhávat'	vytrhat postupně
pozvyzvlékat' sa	vysvléci všechno
pracovat' (o dřevu)	bortit se sesýcháním
pracovitý (M)	pracovní
práč	trojnožka, na níž se vytlouká při vypírání v tekoucí vodě prádlo "pístem"
praha ž (M)	práh
prahnút'	trouchnivět (též "krhnút")
prach-	předpona zveličující (např. "prachludra")
prachanda	nádivka ze sušených strouhaných hrušek

prachlina	viz "práchno"
prachňačka	ornice po zimních mrazech dokonale rozpadlá
práchnivění	dřevo se mění v prach
práchnivět'	trouchnivět, měnit se v prach (o dřevu)
práchnivina	trouch
práchnivý	ztrouchnivělý
práchno	troud, hubka křesací z "habáňa" na zapalování ohně (též "trúch")
prachúvka	houba nejedlá, prašivka
prachýl	parchant, lump, nespolehlivý člověk, prašivec
Prajsko	Prusko
prajtovat'	pevně uvázat
Prajz	Prus
prakáč	velký sukovitý bič
prám	právě, zrovna, přece, zvláště (<i>Bylo to prám o hodoch. Dyť je to prám dobrý člověk.</i>)
prám tak	stejně jako, stejně tak
prám včil	právě teď
pramať	pramáti
prameň	pramen (vody, skalní)
pramének	pramínek (vlasů, provazu, lnu ap.)
pranút (B)	troška, drobet
pranút' (Vi)	hnout sebou (obv. v záporu - "nemoh sa pranút")
prasa (prassa +)	vepř, prase
prasací	prasečí
prasacko	sele, prasátko
prasačák	jednouchý škopek užívaný při poklidu vepřů o obsahu 12 litrů; 2. chlívěk prasečí
prasatář	prodavač prasat
prasinec +	měsíc prosinec
prask	křik, lomoz
praskač	vdolek s brynzou
praskýňat'	praskat, práskat
prašča	prasátko
praščák	lehátko jednoduché konstrukce vypletené luby
praščat'; -čet'	praskat; 2. brečet
prašek	hnojivo umělé
prašivec	člověk prašivý, nezdárný
prašivina	svrab zvířat
prašivka	pýchavka obecná (též "pýřavka, čertí, cigánský, muzigantský tabák, vraní hovno, čertovy kuličky, fajky, kozí syr")
praškovec	viz "prašňák"
prašky	hnojiva minerální
prašňák	pytel malý (na 3/4 měřice obilí)
prašnica	půda řídká, která se drolí v prach
prašták (Vi)	viz "praščák"
prat'	prát
prat' (čím)	házet něčím prudce (<i>Všeckým práť.</i>)

prat' (do čeho)	bušit, tlouci, házet (<i>Prál po něm kaméním.</i>)
prat' (kým)	škubat, mlátit (někým)
prat' obruse	čistit dům po svatbě
prat' všeckým	házet se vším
pratať	vyhánět, odhánět; 2. uklízet, pořádat
pratať sa	chystat se k odchodu, být na odchodu; 2. hnát, zahánět, vést postrkem (<i>Prataj sa!</i>)
prátý (R)	pravený
práúvat'	říkávat, pravívat
práúvávat'	říkávat často (<i>Jak sa práúvávalo.</i>)
pravák	hřib jedlý (obecně)
pravda	ovšem
pravda pravdúci	pravda zjevná, naprostá, úplná, absolutní
pravit'	říkat, mluvit (<i>Neprav ně o něm!</i>)
pravit' (na keho)	obrátit se s řečí na koho
pravit' si	říkat si, myslet si, domýšlet se
pravjat'	povídávat, vypravovat
pravotit'	pracovat bez ustání, kutit
pravúvat'	povídávat (<i>Pravúvalo sa, že tam straší.</i>)
praženica	smaženice, smažená vejce
pražénky	šišky z režné mouky na rendlíku pražené a vodou podlité
prcat'	prdět (<i>intenz.</i>)
prcek	štamprle; 2. malá věc
prcúch	prcek
prcúší (M)	roští
prča	legrace
prček	pulec
prčit' sa	mít snahu se pářit (u koz)
prd'a	bzd'och
prd'ák (B)	židle
prdel	zadnice
prdelacka	polévka ovarová s jelitovou kaší
prdelanka (F)	polévka jitrnicová
prdět'	ulevovat si, pšoukat, prdět
prdíneć	nic, prd
prd'och	ten, kdo stále "prdí"
prd'ola	malý člověk
prdola, -lena	mluvka
prdlit'	mluvit hlouposti, plkat, tlachat
prd'ulka	malý šátek (cokoli malého)
preč	pryč
préčko	dálka (<i>Ste z préčka? - jste zdaleka?</i>)
préčky mn.	útěk z domu (o ženě, děvečce) (<i>Dala na préčky. - utekla ze služby</i>)
prečo (B)	proč
prechovat'	pročesávat vlnu
prěj	prý

prejchování	česání vlny
premování	výšivka na uniformě
premovaný	lemovaný, zdobený prýmky
pres (z n.)	lis, mačkadlo
pres súkenický	lis na válení a žehlení sukna
presbuřt (z n.)	tlačénka
presbyter	volený předák v evang. církvi
prések	lis ruční na lisování oleje z bukvic
presný	nekvašený, nekynutý
presný pagáček	placka z nekvašeného těsta
Prešpurk	Bratislava
prgés	koláč smažený z lehkého kyn. těsta
prha	armyka
prchlá zem	sytká hlína
prchlý	zbrklý, prchlivý, prudký, cholerik
prcholit'	poprchávat
primaska	starostova žena
prk	kozí, kozlí pach
prkésy	koláče tvarohové podlouhlé
prkota	žvanil
prkotat'	breptat, drmolit, mluvit nesrozumitelně
prkotina	drobnost, hloupost
prkotka	brebta, mluvka, žvanil
přlít'	pálit, žahat (kopřivou, na jazyku ap.)
přlit sa (B) +	červenat se, pýřit se
prnda	rozvařené trnky; 2. omáčka z povidel
pro (na) domajšek	na doma
pro (na) obylo	aby se neřeklo, pro jméno
pro mravu	ze slušnosti, dle obyčeje
pro sebja	pro sebe
probečat'	proplakat
probendit'	utratit, propít, prohýřit
probíjat'	vytloukat díry v zemi pro "koľky"
probírka	průsek stromů
problákat'	provýskat
proboj	kůl železný sloužící k "hľobení d'úr pro koľky"
probojík	ocelový průbojník
probožky	proboha!
probújat'	prohýřit
prodaj	prodej
prodat' mamu	být odstaven od kojení
prodat' sa	prořeknout se
prodlábený	promáčklý
prodrat'	prodrat, protrhat (<i>Prodrál si gatě na řiti.</i>)
produch	mokřina, bahnisko (na cestě, na poli)
profant (B)	půjčka
profentovat'	dělat se přednějším, důležitějším

profentýrovat' sa	ukazovat se, předvádět se
proferentit' sa	předvádět se
progébit'	proplakat
progécat'	prohospodařit (majetek)
proglvat'	prozobat
prohlédnúť	prohlédnout; 2. vyjasnit se; 2. zkrásnět (<i>Izba tak prohlédla, jak ju vyličili.</i>)
prohľubník	výstružník bednářský
prohnatý	prohnaný, mazaný, zběhlý
prohršľa	přehršle (dvě hrsti)
prohřítí	prohřátí
prohúlit' sa	vyjasnit, zjasnit, probrat se (o mracích)
prohulovat' sa	vyjasňovat se
prochodit' sa	procházet se
prochrblat'	prokašlat
prochrněť	prospat
projáďrit'	prozradit, provalit
projítý	prošlý
prokázat' sa	vyjevit se, prokázat se (<i>Prokázalo sa naň, že ...</i>)
proklňaní	proklínání
proklínat', -kyl-	proklínat
prolábovat'	prohýřit
proláčený	prohnutý
proláčina	prohlubeň, propadlina, kotlina, údolí
prolačitý	prohnutý, vydutý
prolapět' si	posedět si
prolehnút'	znásilnit (ženu)
proletět' sa	proletět se
proložít'	prochodit, proložit
promárnit'	ztratit, pozbýt, utratit
promařit'	promarnit
promichľat'	promíchat
prominút'	odpustit, prominout
promľhat'	prodělat
pronadivit' sa	divit se s potěšením
proňho	pro něho
proňúrat'	proslídit, prohledat
propabúcat'	prolelkovat
propadlisko	propast; 2. močál, rašeliniště
propachtovaný	pronajatý
propachtovat'	pronajmout
propalovák	drát na propalování troubelí dýmek
propíjat' koláč	posedět v hospodě na sv. Štěpána
propít'	propít; 2. prosáknout (<i>Boty ně propily.</i>)
propít' kožu	jít na pohřební hostinu
propléat'	provlékat osnovy a lyka opálek
propověďet'	pronést, říci

propuštění	povolení k dočasnému opuštění panství
proražený	ostrý, pronikavý (dým, tabák, pach)
prořeknutí sa	vyslovit se, vyjádřit se; 2. říci něco, co nemělo být řečeno
pros, -ik	prošení, odprošování (<i>Dát sa do prosíka.</i>)
proscat'	promočit
prosėti	oddělení zrna a plev od "ohrabků"
prosit' sa	potřebovat se (<i>Neprosím sa vás.</i>)
proskakovat'	prolínat, šedivět (<i>Proskakujú mu vlasy.</i>)
proslopat'	propít
prosmradit' sa	projít se
prostírat' na rosu	rosit
prostít'	rovnat, přimit (hřebík); 2. vyprostit, natáhnout (nohu)
prosto	rovně, přímo
prostřed'	uprostřed
prostředek	střed
prostředňansko	střed protáhlé dědiny
prostředník (R)	pohůnek
prostřít' len	prostřít len k močení
prosvědčit' sa	prokázat se, vykázat se (potvrzením, pasem ap.)
prosvětliť	dosvědčit
prosvícat'	dosvědčovat
prošák (Z)	prosba, prošení
prošmátrat'	prohledat, prohrabat (rukama)
prošpárat'	prošťourat
proti srsti	proti mysli
protiv, - vá	proti
protiva	opak
protivit' sa	stavět se na odpor
proto (Z)	nebot'
protrhnúť sa	procitnout, probrat se (ze zamyšlení)
protřasený	protřepaný
protřípjat' (keho)	pomlouvat (<i>koho</i>)
provád'at'	provázet, předvádět
provalit' sa	vyjít najevo
provazisko	špatný provaz
províslo	povřísló
provod'	průvod (náboženský)
provodit'	provádět, konat
provrtel	přehršle
provřísló	povřísló
provýskat'	promarnit, vše utratit, prohospodařit
prožalovaný	obviněný
prozbogárat'	prohledat
proždárat'	prošťourat, prošťárat
proždúrat'	prohrabat
prožénit'	oženit syna (ale "provdat' céru")
prožhrat'	propít, projíst (<i>zhrub.</i>)

prožit' peníze	promarnit, utratit, propít
prozračno	šero
prozvlažovat'	míchat horkou vodu se studenou
prsit' sa	vypínat se pyšně, stavět se, dmout prsa, nafukovat se (též "napúčat sa")
prsk	flek, flíček, skvrna
prskat'	poprchávat
prskatý	kropenatý, pihovatý, strakatý
prskavec	jahoda červená, hladká, kulatá
prsknúť	upláchnout, utéci, zběhnout, dezertovat
prsky	tečkové zbarvení ovčí vlny
prsní duška	viz "prsovica"
prsnica	spojovací díl tyčí "pohrabúvek"
prsovica	čelní duška putny
prsteň	prsten
prstének	prstýnek
pršací	přesýpací
pršat', -šet'	pršet
prščet'	prskat
prščit'	kýchnout, prsknout
přška	přehánka, sprška
prt', -e (R)	srázná lesní cestička sloužící ke stahování dřeva
prtačka	drobná práce
prt'ák	švec
prúba	zkouška, porovnání
prúbni	zkušební
prubovat' (z n.)	zkoušet
prúčit' sa	kroutit se, prohýbat se, vzpouzet se; 2. pyšně se vypínat (též "prsit' sa")
prúd	místo, kde voda proudí; brod
prudké máslo	máslo ovčí s hojivou léčivou vlastností
pruh, -ch	kýla
pruhaňa (B)	viz "vlněnka"
prúhon	brod pro dobytek
pruhovník	řemen široký vybíjený "gvomby"
pruhovník dvojitý	řemen široký vybíjený s vnitř. kapsami
prúkles	průsek
prúповěď'	úslolí, rčení, pořekadlo
prúser	průšvih
prut	zesílený okraj , výztuž kosa v podélném směru
prútes	díra vysekaná
prútí	proutí
prútí bílé	proutí loupané
prútí červené	proutí vařené s kůrou
prútkar'	proutkař, hledač vody, rud pomocí virgule
prutník	plantáž vrbová (košíkářská)
prutovník	nástroj stolářský

průžeha	mihotání vzduchu za ledního vedra
průžek	průsvit světla mezi stromy
pružina	obruč "bedna" dřevěná (březová, lísková, vrbová)
prv [v/f]	dříve
prvéj	prve, před chvílí
prvkaj	prve
prvňúska (M)	prvotelka
prvotelka	kráva po prvním otelení (též "prvnička, prvňúska")
prvší	dřívější, minulý
prvý raz	poprvé ("druhý raz, třetí raz" atd.)
pryčňa	dřevěná palanda
prýgl (z n.)	viz "oblák"
prymáš	první houslista lidové kapely
pryncezka	princezna
pryncka	princezna
prysk	pramen (ze skály)
pryvilej	privilegium
přádat'	příst
přadénko	přadeno nití sejmuté s motovidla
přadivo	len a konopí
přádlo	předení, materiál k předení
přajniček (F)	vratička obecná
přaľka	přadlena
přaska, -cka	přezka na řemen nebo klobouk
přaslének	kroužek na větenu; 2. střepec
přaslica dlúhá	přeslice stojatá
přaslica krátká	přeslice na přisednutí
přast'	příst přízi na kolovratu nebo "věténku"
přástka	společné předení na kolovratech
přátelina	příbuzenstvo
přátelka	příbuzná
přaza	příze
přebabrat'	prohrabat
přebantovat'	prohledat a při hledání rozházet
přebírat'	hmatat po strunách; 2. hrát na píšťalu (zakrývat dírky prsty)
přebírat' nohama	přeskakovat z nohy na nohu (při tanci, zimou, ap.)
přebírat' zimú	třást se zimou
přebíknút'	rychle přeběhnout, zběžně přečíst
přebat' (keho)	odloutit (milého, milou)
přebřect'	přebrodit
přebyt'	vytrvat
přeca, -aj	přece
přecúdit	pročistit
přečítit'	vystřídat
přečkat'	přežít, přebýt
přečtnút'	přečíst
přečut' sa	přeslechnout se

před loňsky	předloni
před naša, vaša	před naším, před vaším (domem)
před sebe vzítý (Z)	hrdý
před(e)včerajsky [v/f]	předevčírem
předbížky	předbíhání, závodění (kdo s koho) (<i>Letěli na předbížky.</i>)
předdědo	praděd
předední	přístřešek před domem, podstřeší
před'ěj	v popředí, vpředu; 2. napřed, dopředu
předek	přední část vozu; 2. zrna těžší bez plevele po ručním větí
předevšeckým [v/f]	především
předháňat' sa	předbíhat se
předhúří	půda (část půdy nad schody a síní)
předchodit' si	předcházet si
předložit' si	uvědomit si
předložky složené	na otázku odkud ("zpod, zeza, zpopod, zponad, zpomezi, z popřed") na otázku kam, kde ("ponad, popod, poza, pomezi, povedla")
přednaša	místo před domem (ve městě)
přednica	zástěra (název na dol. dědinách a Senicku)
přednovek	doba od jara do žní
předpeklí	výklenek před pecí pro vyhrabané uhlíky
předpovídat'	předpovídat počasí; 2. předříkávat
předrábjať	popocházet, přešlapovat na místě (roztoužením, zimou)
předrchmat'	protřepat
předržat'	pozdržet, nechat dlouho; 2. přestát (nouzi)
předržet'	vydržet, přebýt, přestát
předříkovat'	předříkat, předříkávat slova písní
předsebevzatý	umíněný, neústupný, namyšlený
předskočit'	přepadnout (na cestě)
předvčerajsky	předevčírem
předzpívat'	zanotovat první sloku písně
předfiglovat'	přetrumfnout
předfíkat'	přestříkat
předfíknút'	přestříknout
přegrmět'	prosedět bez hnutí
přehákat'	přeslabikovat
přeháňat'	obracet druhého na svoji víru
přehazovat' řeč	začít mluvit o něčem jiném
přehebélkovat' sa	protloukat se, přežít se všelijak, projít svět (<i>Přehebélkováť sa s křiváky celým Prajskem.</i>)
přehnat'	prohnat, potřestat
přehnatý	zahnaný na útěk
přehodit si (Z)	zaměnit si (semeno, chuť)
přehóněný	upracovaný (<i>Je přehóněný prácú.</i>)
přehřňat'	přehrabovat, přehrnovat (z místa na místo)
přehršla, -lé	viz "prohršla"

přehršlí (Z)	přehršle
přehrubě	velice, značně
přehryzt'	překousnout, přehryzt
přehýbák	bičiště
přehybina	průhyb, prohnuté místo
přejinačený	změněný
přejinačit', -kšit'	změnit, přeměnit
přejít'	přejít
přejítý	přesušený (<i>Tý jabka sú už přejíté.</i>)
přejítý věkem	sešlý
přejíždža, -d'a	brod přes řeku pro povozy
přejný	přející, příznivý
překáraný	zmoudřelý, zkušený, rozumný
překladačka	podpěra rukou při manipulaci se soustružnickými noži při obrábění dřeva
překohátit'	převrátit
překopávat'	překopat, zkopat a vyčistit záhon od plevele
překotit' (sa)	převrátit se, vyklopit se
překotřcat sa (Z)	protlouci se
překrápjať	přepřehávat
překrpačit'	přežít (v nedostatku)
překryť	zakrýt, schovat, ukrýt
překrývat'	krýt, zatajovat
překřtěný	pokřtěný ("překřtěný" žid)
překúřený	škodou zastrašený
překusit'	zkusit, zakusit
přelačina	???
přeletět'	přelétnout
přemachnúť	přeprat, oprat
přemachovat'	prát, máchat
přemandrčit'	přelstít, přelhat, ošidit, překroutit v řeči
přeměščit' sa	přestat nosit lidový kroj
přemichovat'	přehazovat (obilí), promíchávat
přemíška (Z)	změna v držení majetku (po smrti majitele)
přemiškovat'	zpreházet
přemítat'	modlit se z knihy
přemítat' (Vs)	mít ve společném majetku se střídavým užíváním
přemítná rola	pole ve společném majetku se střídavým užíváním
přemítnút' (sa)	vystřídat (se)
přemrzlý	zmrzlý
přemřela	člověk chatrného zdraví
přemřelý	promrzlý, zkřehlý
přemřít'	promrznout, prokřehnout (<i>Šak sem přemřél až do špiku.</i>)
přemřítý	zkřehlý zimou, promrzlý
přemúdřelý	vychytralý (<i>pejor.</i>)
přenadivit' sa	podívat se, divit se velice
přenáramně	převelice

přenásledovat'	pronásledovat
přenést'	vydržet, snést (nesnáze)
přenést' sa	přeletět (o drůbeži)
přenocovat' (keho)	dát nocleh (<i>komu</i>)
přeňúrat'	prohledat
před'et' (sa)	převléci (se)
přeonačovat' (sa)	měnit (se), převlékat (se)
přeonděný	změněný
přeondit'	změnit, přeměnit
přeorávka	druhá orba na poli
přepálit'	rychle přeběhnout (<i>Přepálit potok.</i>)
přepařit'	napálit
přepas	pás bederní
přepasírovat'	protlačit přes síto
přepatnástěný	změněný nad míru (převedený, přesolený, opilý ap.)
přepéřit'	přehradit (chlév, stodolu, půdu ap.)
přeplášcat' sa +	chodit sem a tam
přepočut'	vyslechnout znovu
přepočutý	vyslechnutý
přepodobnit' sa	změnit podobu
přepřchat'	pršet s přestávkami
přepříhat'	přepřahat
přepúščaný	tavený, rozpuštěný
přeredykat'	přemístit, přestěhovat (příkazem, z místa na místo)
přeročený	přestárlý (<i>Nevdá sa, už je přeročená.</i>)
přerubla, -bňa	otvor vysekaný v ledu
přeřadit'	vystřídat
přeříkat'	přečíst, pomodlit se
přes	přes, skrz (<i>Píl sem přes zuby.</i>); 2. vyjádření vzdálenosti (<i>Bývajú přes tři dediny.</i>)
přes léta	napříč léty dřeva
přes moc	značně, nestřídmě
přesílený	nadmíru vyžilý (přelidněný, přepracovaný ap.)
přeskákat'	vydržet zlé časy, bídu
přeslébit'	prodat, prošoupat ("gatě" na kolenou)
přeslebovat' sa	trhat se, rozlézat se (o tkanině)
přesleň	rovně rostlý vršek z jedlové tyčoviny sloužící k výrobě "švrláků"
přeslépky	díry v plátně
přeslyšet'	dovédět se
přesmrád'at' sa	chodit z místa na místo
přesňák	viz "pagáč"
přesné těsto	těsto nekvašené
přesný	nekvašený, nepřetavený ("přesný pagáček, přesné máslo")
přespolní	obyvatel cizí vesnice
přestávající	zaopatřený
přestúpit' roky	přežít roky (ve stáří)
přestupník	člověk, který změnil svou víru

přesúšat' sa	chodit z místa na místo, potulovat se, blkoumat; 2. světélkovat, fosforeskovat (o pokladech)
přesvícat'	přesvědčovat
přeškobrtit' (sa)	převrátit (se)
přeškobrtnút'	převrhnout
přešmárovat'	přejít
přešpalúdat'	přehrabat, vše zvědavě prohledat
přeštekovat'	překonat, předčit, zvítězit (druh druhu)
přeštemovat'	přeladit
přeštychovat'	překonat v řeči, ve výkonu
přešúkat' (sa)	přebýt, pomalu přejít (z místa na místo)
přešvácnút'	přeříznout
přetáhnút'	přetáhnout; 2. přežehlít
přetahovaný	barvený protahováním barevnou lázní
přetahovat'	barvit (sukno)
přetěkat'	přetékat
přetrhávat'	jednotit (ponechávat nejsilnější rostliny k dalšímu růstu)
přetrhávka	jednocení (řepy)
přeukrutně	převelice
přeukrutný	hrozný, ukrutný
převah	spád s vrchu na opačnou stranu
převážit' sa	převalit se, překlopit se
převlácat'	přenášet (Převláčá to jak kočka kořata.)
převrátit'	změnit se ("převrátit' náuru")
převrhat'	přemítat, přemýšlet, uvažovat, hloubat
přežalostno	naříkavě, žalostně, usedavě
přezevšecko	přesto, navzdory, bez ohledu (<i>Přesto přezevšecko.</i>)
přežgárat'	prošťouchat
přežhraný	přejedený
přežíblý	přemrzlý
přežíbnút'	promrznout
přežíhat'	pobíhat bez cíle, kličkovat
přežíhat' sa	chodit sem a tam
přežíhovat'	přebíhat, měnit místo, rušit
přeživit' sa	uživit se; 2. bydlet a stravovat se bez placení
přežúvat' (sa)	přežvykovat; 2. hádat se
přežvachovat'	přežvykovat
přezvisko	předzívka, alias
při	přibližné vyjádření místa a času
při tem	při tom
příbrzglý	navinulý, jemně nakyslý
přicalovat'	přicválat
přicmrdat'	mluvit do všeho, stavět se zkušeným
přicmrndnút'	přilít
přicmrndovat'	přítakat, pochlebovat
přicmudlý	přiboudlý, připálený
přicmudnút' (sa)	připálit se (jen trochu)

přicvankat' sa	přijít pomalu, nesměle
příč (M)	přehrada
přičapit' sa	dřepnou si
přičaplý	shrbený, zakrslý
příčinek	příhrádka v truhle (též "přítruhlík")
příčka	nit útková z neškrobené bavlny
příčkat'	čekat na vyšší cenu (<i>Na tom málo přičkáš.</i>)
přičopnutí	dřepnout si, přikrčit se
přičúvaní	naslouchání (tajné)
přičúvat'	odposlouchávat
přídanek	přídavek (<i>Jednu hrušku na přídanek.</i>)
přidlábit'	přimáčknout, přitisknout
přidrkat'	přijet na voze
přidržat'	přidržovat
přidupkávat'	dupat si do taktu
přiglajdat' sa	přištrachat se
přiglmat' sa	přiblížit se bojácně
přigrejdit'	přihrnout se
přigurášený	podnapilý
přigurášit' sa	opít se
přihajdat'	přijít, přištrachat se
přiharcovat'	přijet
přiheftovat'	přistehovat
přihled	pohled
přihlénit (B)	přihrnout, zasypat hlinou
přihluchlý	nedoslýchavý
přihluplý	přihloupý
přihnutí si	napít se kořalky
přihogřnat' sa	přištrachat se
přihon	příkop vodní, přihonová cesta
přihoret'	připálit se (hodně)
přihrabat' sa	přijít, přivléci se
příhrada (M)	příhrádka, kóje
příhradek	kozlík u vozu (proutěný)
přihúdat'	přizvukovat; přitakat; 2. hrát druhé housle
příhuščka	záhuščka z mouky a smetany (též "záklechtka, zášvrka")
přichlopit'	připlesknout, přiklopit, připlácnout
přichlópnutí	viz "přichlopit"
přichodit'	přicházet
přichod'úvat'	přicházivat
přichovek	přírůstek na dobytku, o který se majitel s chovatelem vzájemně dělili
přichovka (M)	chování dobytka pro někoho jiného (též "přichovek")
přichutit' sa	mít na něco chuť
přichýtat' sa	přidružovat se (v hudbě)
přichytit'	dopadnout
přichytit' si	přijmout, oblíbit si

přijat'	přijmout
přijat' sa	ujmout se (<i>Révek sa přijál.</i>)
přijavit'	přidat na mléce (při dojení)
přijavovat'	přidávat v doživosti
příjdený	přišlý
přijét'	přejet a přitom poranit
přijít'	sloveso s mnoha významy jako ve SJ, např: (<i>Do čeho přijdu? - jak pochodím. Nemože mu přijít' na méno - nadává na něho. Musí to přijít' ven - musí se to vykopat. Co ti z teho přijde? - jaký máš z toho užitek. Přeca na moje přišlo! - měl jsem pravdu.</i>)
přijít' k chuti	zachutnat
přijít' v chut'	zachutnat
přijítý	přišlý
příka	pře, spor; 2. zvláštnost, podivnost
příkalit' sa	zakalit se (trochu)
příkapat'	přijít, dostavit se (<i>pejor.</i>)
příkápnút'	přilít, přikápnout
příkopa	strouha
příkotit' sa	pomalů se přiblížit, přijít, pomalů se do něčeho pustit
příkotúl'at'	přikutálet
příkrádat' sa	plížit se, nepozorovaně se přibližovat
příkrajovat'	viz "obličovat"
příkrast' sa	příkrást se
příkrok	přístup
příkrytí	střecha
příkutat'	prohrábnout (uhlíky v ohni)
příkutý	příkovaný
příkývnút'	souhlasit
přílazek, pře-	průchod v oplocení, cestička
přílepka	fajfka (druh)
přilúbit' si	oblíbit si
příluček	přídavek ke služnému (když "míšaník" odebírá brynzů, dává bačovi pecen chleba)
příměl	vřed
přímení	příjmení
přímětat'	nově sněžit
přímichlát'	přimíchat
přímířat'	přiměřovat, srovnávat, přirovnávat
přímít'	rovnat (hřebíky)
přimňágnút'	přimáčknout
přimnožek	přírůstek (rozmnožení dobytka)
přimnožit' sa	narodit se, vylíhnout se, rozmnožit se (o dětech, drůbeži i o dobytku)
přimnožovat' (si)	rozmnožovat, množit; 2. přivlastňovat si
přimračený	zamračený
přimžít'	přivřít, přimhouřit (oči)

přimžítý	přimhouřený
přimžuřovat'	přivírat, mhouřit oči
přinájmeňej	přinejmenším
přinaučat'	poučovat, přiučovat
přínos	věno
přiod'ět' sa	obléci se, přikrýt se
přiohnutý	ohnutý
přiopravit'	přimastit (<i>Zelé sa musí při každém přihřít'ú přiopravit'.</i>)
případek	přídavek, zdroj příjmů
případnút'	vtrhnout, vpadnout (vojsko), padnout (strach)
případnút' (M)	přirazit, přimáčknout, zavalit (<i>Vúz na ňu připadnúť.</i>)
přípal	rychle hořící oheň z třísek k osvětlení vnitřku pece
přípala	tříska hořící v peci při sázení chleba, ohýnek před pecí i dříví naň
přípamatovat' (si)	připomenout (si)
přípásat' si	opásat se, přepásat se (řemenem)
přípasovat'	přiměřit
přípasovávat'	poměřovat a vzájemně přizpůsobovat tvar dušek
přípecek	zápecí, přípecí
přípéct'	přípéci, připálit
přípírat'	tlačit; 2. přitlačit na struny, hrát hlasitěji (<i>Připři!</i>)
přípit'	plivnout do piva (tajně)
přípit' si	připít si s někým na zdraví
přípitý	podnapilý
příplaščit'	přirazit, přimáčknout
příplavit'	příplavat, nanést velkou vodou
příplácnúť	příplácnout
příplekat'	přichovat (s teletem)
přípleščený	přiražený, přilepený
přípleščit'	přirazit, příplácnout
přípleték	stuha hedvábná, pestrá, připlétaná do copu (v adventu a postu se vplétal kousek lnu nebo konopí)
přípnút', -pjat'	přípnout
přípodobnit' si	představit si
přípodobňovat'	určovat podobu, identifikovat neznámého
přípodobňovat' sa	přizpůsobovat se
připomenút'	připomenout
příponatrefit' sa	přihodit se, natrefit se
příponeščestit' sa	stát se neštěstí
příponka	zástěra orsáckého stroje
přípošcat'	půjčit si znovu
přípovídat'	potvrzovat, ujišťovat
příprava	krejčovské potřeby
přípravit'	přípevnit, přidělat
příprávjat'	domlouvat, důrazně připomínat, zdůvodňovat
příprávjat' sa	chystat se, připravovat se
přípřah (B)	přípřež
přípřihnút'	přípřahat (další pár koní)

připřít'	přimáčknout, přidržet (<i>Připřel si ho kolenem.</i>)
příptaný	najatý, sjednaný za úplatu, najatý na práci (též "naptaný")
přípučit'	přimáčknout
připúšcat'	připouštět k páření
přirácit' sa	urácit se, odhodlat se
příramek	krojová ramenní ozdoba
příraz	způsob hry druhých houslí ve val. kapele
přiredykat' (sa)	přivést, přistěhovat (se)
přírození	mužské pohl. ústrojí
přirukovat'	objevit se, přijít; 2. přibližovat dřevo k cestě nebo potoku
přířeknúť	dodat
přísá!	přisahám! (zkomoleně)
přísada	sazenice (zelí, salátu)
přísadiska	pozemek obecní k výsadbě "přísady"
přísazný	člověk, který složil přísahu (např. "přísazný fojt", nebo člen městské rady)
přischlá kráva	kráva, která nadojí jen malé množství mléka a je chována pouze pro maso
přischnúť	ztratit mléko před otelením
přískakovat'	zdražovat se (<i>Réz přiskočila.</i>)
příslop	boční horské sedlo
přismeknúť sa	přijít na řadu ("čidu"); 2. přiblížit se znenadání, nastat (<i>Svátky sa přismekly.</i>)
přismýčit'	přinést
přistarší	starší (ne už mladý, ale ještě ne starý)
přistat'	přistoupit na něco, přijmout návrh
přistavit'	připustit k oplodnění (berana k ovci)
přistěnek	přistavená světnice
přístihy	nadbíhání, chození naproti (<i>Všade jí chodí na přístihy.</i>)
přístodolek	část stodoly oddělená od humna dřevěným pažením, v němž bylo zhotoveno okno
přistrójit'	ozdobit, přikrášlit
přistříť	příhrnout, vytvořit vrstvu na povrchu
přistúpít'	přišlápnout; 2. souhlasit, dát za pravdu
přistupovat'	jít k prvnímu přijímání (u evang.)
přístva	přástky
přisúšat'	méně dojit, ztrácet dojivost
přisušít'	ubrat na mléce (při dojení)
přisvícat'	přisvědčovat, svědčit
přišat'ovat'	šatit
přišeplovat'	trochu šíšlat
přiškrabky	zbytky jídla z pekáče
přiškvary	tabák připečený ve fajfce
přiškvírnúť	ožehnout (ohněm, mrazem); 2. přiškvařit se (o vlně, vlasech ap.)
přištrchat' sa	přijít, přistěhovat se, přišourat se
přištýchat'	přišít
přišúrat' sa	přišourat se

přišustnút'	přimést
přišústnút'	přišoupnout (nohou při tanci)
přít' si	přát si
přit'alúpit' sa	přijít znenadáni, nečekaně; 2. přidat se k někomu (aniž by byl zván)
přit'apit'	připlácnout
přit'apkat'	jemně stloukat (stlučené máslo v máselnici "sa topárkú přit'apkává", aby se srazilo v kouli)
přitaráňat' sa	přiběhnout (posměšně o starších ženách)
přitasit' sa	přitáhnout se (s něčím)
přiterygat' (sa)	přistěhovat (se)
přitesnút'	přitesat (jemně)
přítí	přání, touha
přitisknút' (sa)	přitlačit (se), přitisknout (se)
přitočit'	dodatečně opracovat na soustruhu vložený kus dřeva
přitrckat'	přijít, přibatolit se
přitrefit' sa	přihodit se, poštětit se, stát se
přitrhnút'	vtrhnout
přitrtolit'	přijít s úmyslem si přátelsky popovídat nebo vyzvídat
přitruhlík	truhlička uvnitř truhly (též "příčinek")
přitržníček	rozrazil lékařský
přitužovat'	utahovat, přitahovat (smyčku); 2. víc zatížit při lisování tvarohu
přiúcat' sa	přiúcovat se
přiválat'	přiválet (spojit vrstvy sukna k sobě)
přivara	zbytky vařeného jídla na stěně hrnce
přivést' na nic	přivést k úpadku
přivinút'	laskavě přijmout
přivolit'	souhlasit
přivrzglý	přimáčkly
přivrzgnút' (si)	přimáčknot si, přivřít si
přivřzly	přivřený, při krádeži polapený
přivřznút'	přistihnout
přivypošcat'	vypůjčit si navíc
přizabit'	omráčit úderem
přizapomnět'	zapomenout
přízeň	příbuzenstvo
příženěný	muž, který se přiznil (do rodiny, vesnice, chalupy)
přížeňka	příženění
přížhat' sa	navyknout si na umístění v kleci (chycený pták se buď "přížere", zvykne si na zajetí, nebo pojde)
přiznat' sa	přiznat se; 2. poznat někoho
přizvisko	příjmení
psaní	dopis
psaný	napsaný, nezpochybnitelný (<i>Mám to psané černé na bílém.</i>)
psárky	ovoce nezralé
psat' (o ostří)	zanechávat stopy na dřevu při jeho opracovávání dlátem, sekerou, "motyčkou" s tupým ostřím

psecovaný (B)	podšitý kůží (o papučích)
psí	zlý, nedobry
psí hříby	houby nejedlé a jedovaté všech druhů (též "plzaně, psinky, psince, psárky, gemby")
psí jazýček	jitrocel kopinatý
psí sinál	hřib satan, kříšť, hřib nachový
psica	suchá lesní tráva
psíča	štěně
psík	podnožka ze samorostu vkládaná pod "bačůvku"; 2. kování na oji vozu
psina	psí sádlo; 2. legrace
psinec	výkal psí
psinec bílý (B)	výkal psí bílý (užívaný v kořalce jako lék)
psinky	padané ovoce
psírňa	psí bouda, 2. slota
psota	slota
psota	nepohoda
psotník	křeče
pstruk	viz "bujnica"
psuť	ničit, kazit; 2. hanit, ostouzet
psuť sa	kazit se
psutý	psí, bídný (<i>Psutý život s tolika děcky.</i>)
psýrňa	psinec, psí bouda
pškat'	kýchat; 2. vytvářet bubliny v těstě
pškňavý	kýchací, dráždivý ke kašli
pšknút'	kýchnout
pšorka	člověk hubený, slabý
pššc!	odehnání kočky
pšúkat'	pouštět "větry"
pšúknút'	kýchnout; 2. zasmrdět (nehlučně)
pšvšt!	přivolávání psa
ptáča	ptáče
ptáčata	malí ptáčci (jejich vývoj: "holata, ľopáčata, opěřenci, vyvedenci")
ptačí rybizla (F)	rybíz
ptačinka	třešeň planá
ptaj	žebrota (<i>Chodí po ptaji.</i>)
ptání	žebrota (<i>Chodí po ptáňú.</i>)
ptaný	vyžebnaný (<i>Živí sa ptaným chlebem.</i>)
ptať	žádat, požadovat; 2. najímat; 3. zvat na svatbu; 4. žebrot
ptať (co)	prosit, žebrot (o něco)
ptať (si)	najímat (si), domlouvát si ("ptať kmotry")
ptať sa	ptát se, tázat se, vyptávat se
pú	půl, polovina
pucák	kus chleba, krajíc (malý a tlustý)
pucek	dítě buclaté, bumbříček
pucka	míč z vlny nebo z hader
puclicht	kratíknót

pucovat' (z n.)	čistit, utírat, leštit; 2. holit
pucovat' sopel	viz "opatrovat' světlo"
pučálka	pokrm z nabobtnalého a upraženého hrachu
pučat'	pučet
pučica	fenka; 2. pohl. ústrojí žen
pučičák	šindel zhotovený z odpadové suroviny v různých šířkách
pučičina	maso, pečínka ze psa nebo kočky
pučík (B)	psík
pučky	viz "múčanka"
pučňat'	bobtnat
pud	koryto
pudelko (F)	pouzdro
pudlo	nádoba dřev. na brynz; 2. mírka; 3. pouzdro, tobolka
pudlo (Vi)	část kalhot v rozkroku
pudlovat'	odměřovat množství brynzy
pudmistr	purkmistr
pufníček	bublina na míseném těstě
pugét	kytice
púhon	soud
púhrst'	púhrst
puch	zápach, smrad
pucheřina	močový měchýř z prasete zbavený tuku (<i>vypnutý a vysušený sloužil k překrytí "okénca", vysušený a vymnutý jako "míšek na tabák"</i>)
púchlý	nakynutý
puchna	smrad
puchňa	viz "pučica"
puchnúť	opuchat, otékat; 2. zapáchat, smrdět
púchovják	zaoblený ovčí zvonec
puchýř	měchýř; 2. váček; 3. nadutec
puíkat'	pípat
puk	bafnutí (při kouření); 2. pupen, poupě
pukáč	???
pukačka	plod pámelníku
pukačky	silenska (rostlina)
pukaňa	veš
pukat'	bafat, kouřit (z fajfky); 2. púlit (švestky); 3. praskat (ledy)
pukeš	"cérka" nebo dívka tlustá
pukéta	kytice
púl druha	1 1/2 (1,5); "po púl druhu"
púl štvrťa	3 1/2 (3,5); "po púl štvrťu" atd.
púl třet'a	2 1/2 (2,5); "po púl třet'u"
púlcenťák	viz "kravčák"
púlečkovat'	pít po 1/2 žejdlíku
púlhák, plu-	krátká puška

půlka	polovina; 2. ovce poloviční dojivosti (dá na jedno dojení jen 1/2 žejdlíku mléka); 3. půl dl (0,05 litru); 4. sud piva (50 l); 5. půl lokte (asi 0,4 m); 6. polovina rozštípaného polena
půlka štvrtě	osmina rozštípaného polena
půlky	viz "bas malý"
půlmistr (B)	starosta
půlvúz	vúz zkrácený
pumpelářka	???
pumprlíkovat' (R)	obskakovat
pumpřlovat'	obskakovat
pumpřtovat' (M)	obskakovat
púněbí	podněbí (v ústech)
punida (F)	nešika
púnoc	půlnoc
púnovák, půl-	půl nového krejcaru
púnový, -váček	půlkrejcar
punt	poklopec
pupa	kukla, maska; 2. čepice vlněná pletená (z Lačnova); 3. člověk zamračený
pupák	knedlík švestkový; 2. Lačnovjan (nosili čepice "pupy")
pupáky	švestkové knedlíky
púpava	pampeliška
pupencová voda	dubnová povodeň
purkmistr	starosta (volený na 1 rok)
purkrechtní	obecní
pusinka	cukroví
pustačit'	přivádět ve zmar (<i>Všecko propil a spustačil.</i>)
pustatina	pustina, poušť, neúrodné místo
pustěný	vypraný z barvy
pustit'	pustit; 2. vyblednout; 3. přenechat; 4. uvolnit se
pustit' (kemu)	přenechat, odprodat
pustit' (po kom)	smířit se se ztrátou, nedoufat v návrat (<i>Už po něm pustila.</i>)
pustit na	připustit (býka)
pustit' sa	pustit se (něčeho), pustit se (na cestu)
pustota	bujnost, rozvernost
pustý ogar	rozpustilý chlapec
púšťat'	pouštět, 2. tát
púšťat' krév	pouštět žílou
puškař	výrobce ručních zbraní
puštok, -čtok	náhubek, hubička (fajfky)
pút'	pout' (<i>slavila se v neděli po svátku světce, jemuž byl zasvěcen katolický kostel</i>)
put' (M)	vor
pútec	pěšinka ve vlasech ve středu hlavy (u děvčat)
putěnečka zlínská	malá putna stažená houžvovými obručemi jako speciální obal na povidla o obsahu 8-10 kg
puténka, -nečka	putna určená k přenášení a přechovávání pitné vody

pútko	pouto z proužku kůže na předních nohách berana k zamezení oplodnění ovcí v nevhodnou dobu
putlica	petlice, skoba
putlina	uzel na šňůrce nebo koženém pásku; 2. smyčka
putňa hrubá	putna o obsahu 12-20 litrů, užívaná k napájení dobytka
putňa tráková	putna s popruhy k nošení hnoje
putňovitý	oválný
pútoléj	polovina
putr	máslo přetavené
putyfarka	žena necudná
putyra (z rm.)	nádoba sloužící k uchování brynzý
putyrka (z rm.)	dížka, nádoba dřevěná dvouuchá na ovčí mléko
pylno	plno
pylný	plný
pypla	břídil, mazal, babral, nedouk, fušer
pyplat'	zkazit, zfušovat
pyplat' sa	nimrat se (s prací)
pyprica	vložka k uchycení "běhúnu na vřeteno"
pyrt, -tě (z rm.)	chodník, jímž se honí ovce na pastvu
pyrta (z rm.)	ohrada k připouštění ovcí
pyrt'ák	plemenný beran
pyř, -ří	pýr
pyřit' sa	zlobit se, nadouvat se zlostí
pysk, -y	ret, rty
pýskaľa (J)	ten, kdo se v jídle š'ourá
pýskat' sa	rýpat se, š'ourat se, přehrabovat se (v jídle); 2. vybírat v píci chutnější kousky (o koze)
pyskavka [v/f]	brouk ?
pyskovat'	hubovat
pysky	rty
pyščiska	rty, ústa (<i>pejor.</i>)
pýtat (B)	ptát, prosit, žebrat
pýtat sa (B)	ptát se, tázat se
pytel	pytel ("mynářský pytel, rasú pytel"), jinak na Val. vždycky "měch"; 2. plátěný rukáv na prosévání rozemletého obilí ve mlýně (používalo se více druhů o různé hustotě)
pytlačka	puška pytlácká krátká; 2. polní pych
pytlák	čmelák
pytleň (Z)	tlusté střevo (hovězí)